

Upravništvo: Ljubljana, Pucničjeva ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Ispravniki: Ljubljana, Pucničjeva ulica 5 — Telefon št. 31-23, 31-24
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Računi: za Ljubljansko pokrajino po pošto-
čkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije Servizio Cont. Cori. Post. No 11-3118
IZKljučno ZASTOPSTVO za oglaševanje iz K.
Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka
Naročnina mesečno Lir 18,—
za inozemstvo pa Lir 22.80.
Uredništvo:
Ljubljana, Pucničjeva ulica št. 5, telefon
31-22, 31-23, 31-24.
Rokopisi se ne vračajo.
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pub-
blicità di provenienza italiana ad estera:
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

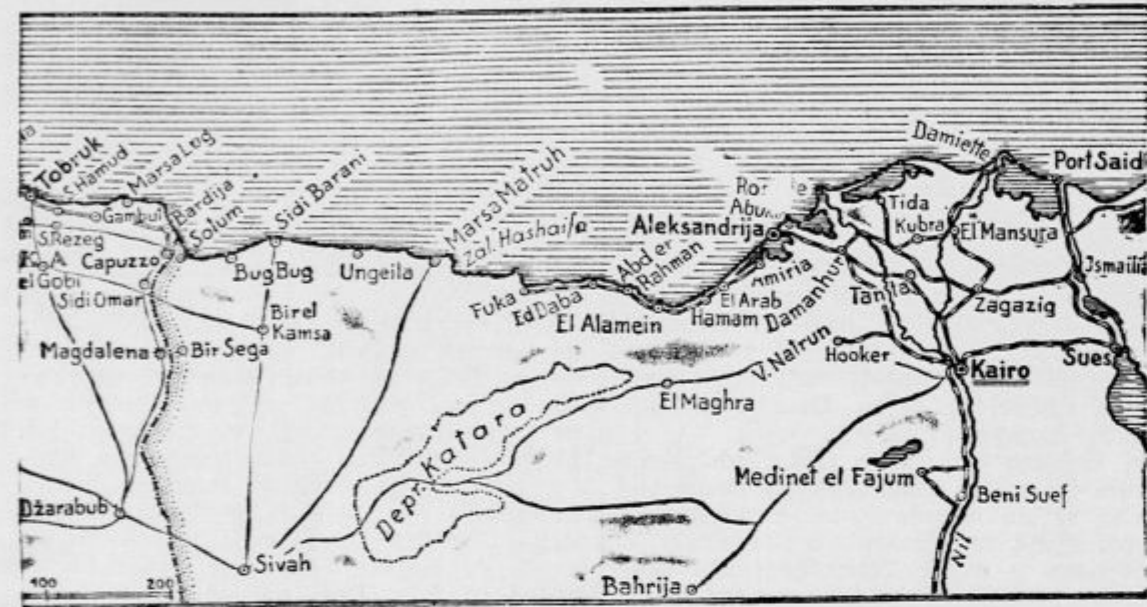
Srditi boji v Egiptu

Uspešni protinapadi osnih čet — Hude sovražnikove izgube — 19 angleških letal sestreljenih — Potopitev sovražne podmornice

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 3. novembra naslednje 891. vojno poročilo:
Bitka na egiptski fronti se je večeraj raz-
pametela še z večjo silovitostjo. Ponovni
pritisek, ki so ga razvile znatne oklopne
sovražne sile, je bil čvrsto zaustavljen od
osnih čet, ki so z žilavo vrlino prešle več-
krat v protinapad.
Nasprotnik je pretrpel večje izgube,
zlasti v oklopnih vozilih, izmed katerih je
bilo nad 90 uničenih. Tudi naše izgube so
znatne. Hudi boji so še v teku.

Letalsko orožje vseh vrst je sodelovalo
v borbi proti britanskemu letalstvu, napa-
dajoč sovražne kolone in brez prestanka
obstreljujoč sovražnikove zveze z zaled-
jem. V mnogostevnih dvo bojih so naši
lovci sestrelili 3 letala, nemški pa 12.

Italijanska in nemška letala, ki so
spremljala neki konvoj, so odbila letalske
napade in zadela štiri sovražnikove dvo-
motorne, ki so se zrušili v plamenih. Na-
ša pomorska sredstva so potopila sovra-
žno podmornico.

Nemško svarilo nevtralcem

„Völkischer Beobachter“ opominja vse „nevtralce“ in previdneže, naj o pravem času spoznajo svojo zablodo

Berlin, 2. nov. Kakor je že znano, so
nemške podmornice izvajale novo veliko
zmago. Od srede do sobote je bilo potop-
ljenih nad četrtilijona ton ladij, od tega
velik del na Indijskem oceanu. To po-
meni, da nemške podmornice še nadalje
razširjajo svoj akcijski radij, in kakor je
pretekli teden napovedal admiral Dönitz,
se bodo kaj kmalu pojavile na vseh morjih
sveta.

Razume se samo po sebi, da je anglosa-
ška propaganda sprito teh dejstev vsa
zmešana. Trenutno si ne more pomagati z
drugim, kakor da se zateka k strahotni
izmišljotini, ko z največjo nesramnostjo
tega sveta trdi, da so uspehi, ki jih je na-
povedalo nemško vrhovno poveljstvo, v
celoti izmišljeni ali vsaj obupno pretira-
ni. Ker se dogodki v Rusiji razvijajo vedno
slabše, slede sedaj Nemci, kakor izjavlja
iluzionisti onkraj Rokavskega preliva,
japonskemu zgledu in si izmišljajo pomor-
ski zmago. Ta trditve, pripominjajo v tu-
kajšnjih pristojnih krogih, je vredna ene
polkovnika Knoxa. Severnoameriški mor-
narški minister, ki ne ve več, kako bi po-
tolžal naraščajočo potrtost javnega mne-
nja, je namreč izjavil, da ogromnih uspe-
hov, ki jih je napovedal Tokio, ni, češ, da
pri Salomonskem otočju sploh ni bilo ni-
kakih pomorskih bitk. Onega dne, ko naj
bi po objavi japonske admiralitete japo-
nske brodogradnice uničilo ameriško pacifiško
brodogradništvo, se to sploh ni nahajalo na po-
ročju, ki ga označujejo Japonci. Seveda je
ta izmišljotina samo prehodna in dopušča
samo eno razlago, da je namreč Knox
prejel nalog, da mora za vsako ceno usta-
riti primerno razpoloženje. Čim bodo se-
danji kritični dnevi minili, bo mornarški
ministerstvo lahko mirno javilo, da Japonci
nikakor niso postali žrtev strahotne halu-
cinacije. Vse to nam lahko dokončno po-
jasni ozadje vsake obveščevalne Washing-
tona. To naj bi dalo vedno verodostojnosti
tudi izrednemu ameriškem vojnemu po-
ročilu, po katerem naj bi letede trdnjave
ponovno napadle japonsko brodogradnico,
ki se je unaknilo od Salomonskega otočja, pri
čemer naj bi bila potopljena neka japo-
nska križarka in hudo poškodovana neka
druga edinica.

Glede nezasišane trditve angleške pro-
pagande pa je dovolj opozorilo na neka-
tere pesimistične ugotovitve nedvomljivih
piscev, kakor n. pr. ene pomorskega kri-
tičnega lista »Daily Mail«, ki z največjo za-
skrbljenostjo vprašuje, kako bi bilo mo-
goče pri sedanjem stanju stvari rešiti
vprašanje tonaže, ki je stopilo že v ak-
tuelno fazo. K temu je treba pripomniti, da se
to vprašanje postavlja v zvezi tudi z vpra-
šanjem ruskega odpora, kar je najbolj
zgovoren znak, da pisec nikakor ne deli
optimizma uradnih propagandistov o vo-
jaškem položaju na vzhodu in da dvomi v
resničnost vsega, kar Moskva že nekaj dni
trdi glede postopne oslavitve nemškega
vojnega stroja ter o prav tako postopnem
naraščanju »agresivnega sovjetskega od-
pora«. Gre za splošno mistifikacijo, ki iz-
haja iz doživljanja, kakor ugotavljajo v Be-
rlinu, da se stvari na vzhodu sučejo vedno
slabše za Anglosase in njihove boljše-
ševske zaveznike, ne pa za sile trojnega pakta.

O tem naj se čim prej prepričajo tudi
nekateri navidezni nevtralnici, ki jemljejo
za čisto zlato vse, kar govorijo v Lon-
donu, Washingtonu in Moskvi, pri čemer
naj se izogibajo slehernim pretiranim na-
povedovanjem. V zvezi s tem zasluži po-
zornost uvodnik lista »Völkischer Beob-
achter«, ki ugotavlja med drugim, da pre-
ostajajo evropskim narodom teoretično tri
možnosti. Prva je, da se boljšeševizem in
sile osi tako medsebojno oslabe, da ni
končno Anglosasi zmaga. V tem primeru
Evropa lahko pričakuje samo novo, a še
zelo pošlabšano izdajo versajske pogodbe.
Druga možnost je, da na vzhodu zmaga
boljšeševizem. V tem primeru bi se noben
evropski narod ne mogel rešiti kremeljskih
kremplev. Tretja možnost pa je, da na
vzhodu zmaga Nemčija s svojimi zavezni-

ki. V tem primeru bi dokončno izločenje
Anglosasov iz Evrope in Sredozemlja
predstavljalo nespremenljivo stvarnost ter
bi Nemčija z Italijo in svojimi zavezni-
ki nujno določila bodoče oblike evropske ce-
line.

Prav dobro vemo, nadaljuje oficijozno
glasilo, da v nekaterih evropskih narodih
žele uresničenje prve hipoteze, kakor tu-
di vemo, da jih ta nada zavaja k podob-
nim zadržanju, kakršnega kažejo Nemci,
si se poslužujejo narodno-socialistične iz-
kaznice iz previdnosti. Ti se trudijo, da se
z Nemčijo ne bi posvečeno uničili, ter skušajo
bolj ali manj posvečeno prikrivati svoje
simpatije za Churchilla in Roosevelta, po-
veljujoč svojo nevtralnost, kakor da bi
ta bila vrednost sama po sebi in nekakšno
uresničenje, ne pa navadna tehnika ali ce-
lo taktika. Morda vsi ti, ki nanje nale-
tajo neke vrste formalno nevtralnosti držav,
mislijo na usodo »nevtralcev« v borbi na-
rodnega socializma, ki se jim, kakor je
znano, po popolni in zanje nepričakovani
zmagi Hitlerjevega pokreta nič ni zgodilo
in ki so se kasneje celo odliko izkazali.
Zakaj bi se ne moglo zgoditi nekaj podob-
nega tudi v novi Evropi? Vse te opozarja-
mo na domnevo številka 2.: Nihče ne mo-
re zanikati, da bi zmaga boljšeševizma po-
menila odstranitev tudi te kategorije »pre-
vidnežev«. Zato se nam zdi zelo nepravilno,
ako z ničemer, prav z ničemer ne doprina-
šajo k zagotovitvi te možnosti, ki je naj-
bolj nevarna izmed vseh.

A tudi možnost št. 3 bi jih morala pri-
praviti do resnega razmišljanja. Ona namreč
lahko nastopi kje, če mlade evropske
velesile s svojimi prijatelji vržejo na teh-
nico z največjimi žrtvami vse svoje življen-
je. Ali nas morda smatrajo za tako ple-
menite, da bi jih po zmagi nad smrtnim
sovražnikom na vzhodu povabili kot gle-
dince, obenem z vsemi zlobneži in bi jim
rekli: Izvolite, prosim, delajte kakor da
bi bili domač?

Morda bi ugnili biti zares tako veliko-
dušni. Toda morda pa se bomo omejili le
na to, da bomo sprejeli »previdnežev« v no-
vo skupnost z izrazom prezira. Morda nas
bo končno čut hvalečnosti prisilil k temu,
da bomo v prvi vrsti mislili na one, ki so
se postavili na nšo stran, ko je bilo to še
zelo nevarno. V ostalem pa nam doslednost
narekuje tole vprašanje: Ako nas smatra-
je za tako plemenite, zakaj se nam takoj
ne pridruži? Zakaj potem še koketirata
z anglosaškimi mumijsi?

Morda nas bo kdo vprašal, zakaj posve-
čamo tolikšno pozornost tem izredno pre-
vidnim elementom, ko pa oni ne morejo
niti najmanj vplivati na potek dogodkov.
Odgovorjamo takole: Ni res, da ne bi
imeli mikakega vpliva; podaljšujejo med
drugim vojno in večajo naše žrtve. Podaljšu-
jejo vojno ne le zato, ker se ne udeležu-
jejo borbe proti boljšeševizmu, temveč, ker
je še huje, opogumljajo s svojim dvoum-
nim zadržanjem naše sovražnikov.
Naj to hočejo ali ne, taktika simpatije ne-
katerih krogov evropske celine je še vedno
eden izmed najmočnejših propagandnih
argumentov plutokracij. Podpirati te po-
slednje pa predstavlja hud udarec na ško-
do evropske mladine, ki doprinaša danes
svoj krvni davek. Ne moremo si misliti, da
ne bi bila ta krivda na ta ali oni način
kaznovana, prej ali slej, pa naj bodo ti
odgovorni elementi poindinci ali skupine,
krožki ali sloji nevtralnici in nevojnočih
se narodov ali oni, ki so vojaško paralizir-
rani ali samo na pol zavezniški. In ne bo
nas presenetilo, ako bi se končno pravi
previdneži izkazali kot hrabri, namreč kot
oni, ki so zares zavzeli nedvoumno sta-
lišče.

Glede vojaškega položaja na vzhodu pa
v tukajšnjih pristojnih krogih zelo sarka-
stično komentirajo izjavo šefa sovjetskega
informacijskega urada, po kateri naj bi
baje rdeča vojska začela »veliko ofenzivo«
proti Nemčiji v trenutku, ko bi se anglo-
sake sile odločile za isto na zapadu. (Il
Popolo di Trieste.)

Nov udarec anglosaški plovbi

Nemške podmornice so vzhodno od kanadske obale razbile sovražni-
kov konvoj in potopile 16 ladij s 94.000 tonami — Torpedirane so
bile 2 nadaljnji ladji, 1 rušilec in 1 korveta

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 3. nov.
Vrhovno poveljstvo nemške vojske je
objavilo danes naslednje posebno poročilo:

Vzhodno od kanadske obale je skupina
nemških podmornic prišla kljub neugod-
nemu vremenu v stik s konvojem, ki je
bil natovoren z vojnimi potrebščinami in
živili ter je bil na poti iz Amerike v An-
glo. Med vztrajnimi napadi, ki so se po-
navljali več dni in noči, je bilo kljub moč-

ni obrambi potopljenih 16 sovražnikovih
transportnih ladij s skupno 94.000 br. reg.
tonami. Med potopljenimi ladjami so bile
tri natovorene z municijo in so že po pr-
vih zadetkih zletele v zrak. Dve nadaljnji
trgovski ladji z 11.000 tonami, 1 rušilec
in 1 korveta so bile prav tako torpedirane.
Le manjši razkropljeni ostanek konvoja je
mogel v gosti megli pobegniti.

v sovražnih državah pitati svoje občinstvo
z lažmi. Tudi nekateri ravnatelji dnevnih
kov izvestnih nevtralnici držav vplivajo na
svoje dopisnike v Berlinu, naj poročajo o
dogodkih v Nemčiji in v zavezniških drža-
vah v neugodnem smislu. V tem pogledu,
je dejal govornik, je treba naglasiti dolž-
nost nevtralnici novinarjev, da se res ve-
dejo nevtralnici. Bilo bi naravnost gro-
teskno, ako kaka država po diplomatskem
potu izjavlja svojo nevtralnost in do-
voljuje kljub temu svojem tisku sovražno
zadržanje proti Nemčiji in njenim zavez-
nikom.

Dr. Dietrich je nato dejal, da so mnogi
časni, ko je bil novinar samo pasivno orodje
poslovne podjetja, ko je bil samo nava-
den lovec senzacionalnih novic, čisto ze-
lo oddaljen od resnice ali pa naravnost
izmišljeni. Novinar, ki se zaveda svoje
dolžnosti, ima danes važno duhovno po-
slanstvo med narodi, zlasti pa danes, ko je
evropska celina zibelka svetovne omike v
boju s surovimi silami boljšeševizma. Ob
koncu je govornik dejal: »Malo je držav,
ki so ostale zunaj te borbe evropskih na-
rodov. Ti so tako rekoč zaupali nalogo
svoje obrambe temni roki drugih. Ali smo
morda preveč zahtevni, ako hočemo, da
vsaj ti v tej orjaški borbi drže duhovno
nevtralnost?«

Izgredi v Indiji

Bangkok, 2. nov. s. V pokrajini Dihar
je policija aretirala kakih 100 Indijcev, ki
so oboženi propagande proti angleškemu
gospodstvu. Neki vasi v pokrajini Assam,
so naložili globo 25.000 rup. Nadaljnji ostri
spopadi med policijo in demonstranti so
bili v Bombayju, kjer je policija izvedla
številne preiskave in aretacije.

Bangkok, 1. nov. Iz Bombaja poročajo,
da je policija zaradi večeršnjih spopadov
v evropskih okrajih aretirala nadaljnjih
200 oseb. Kolono demonstrantov, ki je
hotela korakati skozi središče mesta, je
razpršila konjenica. Dve ženski, ki so ju
konji poteptali, so odpeljali v brezupnem
stanju v bolnico. V bližini Karačija je sko-
čil s tira tovorni vlak.

Novo zasedanje turškega parlamenta

Ankara 2. nov. s. Predsednik turške re-
publike İsmet İnönü je ob priliki otvoritve
novega zasedanja velike narodne skupščine
imel govor, v katerem je najprej opozoril
na posebno kočljivo in težavno položaj, v
katerem se nahaja Turčija zaradi vojne,
nakar je dejal: Ohranili bomo vestno in
lojalno smernice naše narodne politike na
znotraj in na zunaj, smernice, ki so že
znane svetu. Zvesti svojim pogodbenim ob-
veznostim in svojim prijateljem, se ho-
čemo popolnoma izogniti slehernemu pre-
tvarjanju in zahrbtnim mislim nasproti ka-
terikoli državi ter nadaljevati svojo politi-
ko narodne varnosti.

Govorec o notranjem položaju, je pred-
sednik opozoril na nevarnost ki bi jo mogle
predstavljati vse one manifestacije in vsa
ora zadržanja, ki bi lahko oslabilo moč
države, pri čemer je predsednik obsodil
sklodljivo delovanje spekulativnih zlasti na
področju prehrane, kakor tudi delovanje po-
litikantov brez vesti, ki izkoriščajo sedanji
trenutek samo zato, da bi si nagrabili denar-
ja in pridobili vplive. Svoj govor je
İsmet İnönü zaključil s pozivom na vse držav-
ljane, naj sodelujejo z vlado.

Ko je bil soglasno izvoljen za novega
predsednika parlamenta Ronda, je bilo za-
sedanje velike narodne skupščine odloženo
do 19. novembra.

Razstava italijanskega tiska v Madridu

Madrid, 3. nov. s. Danes je bila zaklju-
čena razstava italijanskega periodičnega
tiska, ki jo je tukajšnji institut za italijan-
sko kulturo priredil v proslavo 200letnice
Pohoda na Rim. Razstava je imela velik
uspeh, množice so napolnile vse dvorane
ter izjavljale vso pohvalo italijanskemu ti-
sku, ki je kljub vsoj pokazal rodovitno
kulturno delavnost Italije.

Zanimiva zgodovinska najdba

Oporto, 2. nov. s. Portugalski pisatelj
Magalhães Basto poroča v nekem članku,
objavljenem v listu »Primerio de Janeiro«,
da so v Oportu odkrili ostanke dnevnika,
ki ga je v francoskem jeziku pisal dr.
Francisco Assis Vaz, ki je skupno z ne-
kim portugalskim tovaršnikom in italijan-
skim zdravnikom dr. Riberjem stal ob po-
stetji kralja Karla Alberta med boleznijo,
ki ji je podlegel kmalu ob prihodu na Por-
tugalsko. Izredno zanimiv dnevnik, ki se
nanaša na bolezen, je bil ob svojem času
odposlan Kralju Viktorju Emanuelu II.

Smrt Halifaxovega sina na egiptskem bojišču

Buenos Aires, 3. nov. s. Angleško vele-
poslanstvo v Washingtonu izjavlja, da je
bil veleposlanik lord Halifax obveščen, da
je njegov drugorojenec Peter padel na
egiptski fronti. Peter Halifax je bil letalski
oficer.

Zboljšanje zdravja danskega kralja

Kodanj, 2. nov. s. Zdravniško poročilo,
ki je bilo davi objavljeno prvi, da se
zdravstveno stanje Kralja Kristijana še
naprej zboljšuje.

Prodiranje na Kavkazu se nadaljuje Uničenje sovražnikovega oddelka na zapadnem Kavkazu Nadaljnje osvojitve v Stalingradu — Uspešni boji italijan- skih in zavezniških čet ob Donu

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 3. nov.
Vrhovno poveljstvo nemške vojske je
objavilo danes naslednje poročilo:

Na zapadnem Kavkazu so napadi in pro-
tinapadi dovedli do hudih bojov, v katerih
so naše čete ohranile svoje postojanke in
so v protinapadu pridobile nadaljnje
ozemlje. Slovaške čete so uničile obkoljen
sovražni oddelke.

Vzhodno od Alagira so nemške čete v
nadaljnjih napadih prodirle v močno zgra-
jene in z minami zavarovane postojanke
sovražnika. V letalskih napadih so bile z
bombami in strelnim orožjem povzročene
sovražniku velike izgube. En oklopni vlak
je bil uničen.

Na Kalmiški stepi je bila z lastnim pro-
tinapadom vržena sovražna izpostojanka z
velikimi izgubami nazaj.

V Stalingradu se težki napadalni boji
za ceste in bloke hiš nadaljujejo. Strmo-
glavci so nadaljevali svoje napade na moč-
no branjena odprna gnezda sovražnika v
severnem delu mesta. Kljub trdovratnemu
odporu je sovražnik zopet izgubil na te-
renu. Južno od mesta so se novi protinapadi
sovražnika ponovno izkazali. Letalstvo je pre-
knilo sovražnikove prometne zveze vzhodno
od Volge in ladijski promet na Volgi.

Ob Donu je podvel sovražnik več po-
kusov, da prekorači reko, vsi pa so bili
odbiti od rumunskih, italijanskih in mad-
žarskih čet. Italijanski lovci so v nizkem
poletu uspešno napadali poljske postojan-
ke sovražnika. Madžarske čete so vzhodno
od Dona prodirle v sovražne bunkerje in
zajele več ujetnikov.

Južnovzhodno od Ilmenskega jezera se
na močvirnem ozemlju razvijajo trdovratni
boji.

Sovjetska plovba je v oktobru izgubila
na Baltičkem in Črnem morju, na Kaspi-
škem in Ladoškem jezeru 33 prevoznih in
tovornih ladij raznih velikosti, več petro-
lejskih ladij in 1 stražno ladjo. Nadaljnih
32 ladij vseh vrst, kakor tudi 4 bojne ladje
so bile poškodovane med letalskimi na-
padi.

1. na 2. novembra s koncentričnim og-
njem lastnega orožja preprečen napad
angleških brzih čolnov na nemški kon-
voj; en sovražni brzi čoln je bil zažgal.
Preteklo noč je isti konvoj prišel v Ro-
kavskem prelivu zopet v stik z angleški-
mi brzimi čolni, izmed katerih je bil
eden tako hudo poškodovan, da se lahko
računa z njegovo izgubo.

V Egiptu se boji s povečano srditostjo
nadaljujejo. Vdor močnih sovražnih
oklopnih sil v severnem delu bojišča je
bil z brezobzirnim protinapadom zopet
zadržan. Nemška in italijanska letala so
v neumornih napadih na žariščne postojan-
ke bombardirala motorna vozila, topniš-
tvo in sovražne postojanke v zaledju.
Nemška in italijanska letala so sestrelila
15 sovražnih letal, izgubljeno je bilo
eno nemško letalo. Razen tega je bilo
na Sredozemskem morju sestreljenih
5 angleških letal, med njimi eno od nem-
ške podmornice.

Ob obali Rokavskega preliva je večeraj
sovražnik izgubil štiri letala.

Zaprti prehodi preko Kavkaza

Berlin, 3. nov. s. Nemška ofenziva ob
zgorjem toku reke Terek ima posebno
vrednost glede na razne ceste, ki jih je iz-
gubila sovjetska vojska. Glavni napad, ki
se je začel 24. oktobra zapadno od reke
Terek, je imel, kakor znano, za posledico
padec mesta Nalčik (28. oktobra) in se
nadalje zavzel za važnega središča Alagira.
Pri teh operacijah, kakor danes ugotavlja-
jo v pristojnih krogih, so napadajoče čete
naletele na velike težave zlasti pri preha-
janju preko raznih dolin, majhnih in veli-
kih, ki jih je vse polno na tem predkavka-
škem področju. Tako je bilo treba prekora-
čiti že po samem uničenju sovražnika, ki
se je držal v zelo utrjenih postojankah,
hudournike Argudan, Leške, Uruh, Cikola,
Durdur, Siadon itd. Nemški grenadirji in
alpski lovci so nato izvršili svoj napad on-
kraj sovražnih postojank, ogražajoč sovraž-
nika na boku, nakar so ga prisilili, da se
je po izredno hudih izgubah moral umak-
niti. Korakanje preko Lagirja, najvažnejše-
ga središča na tem področju s kakimi 5000
prebivalci, se razvija od davi zelo uspešno
proti jugu. Sovražnik je tu izgubil razen
nekaterih zelo važnih tvornic orožja tudi
dostop do zelo važne vojaške osetinske
vojaške ceste. Ta izredno važna oskrbo-
valna cesta se začneja pri Alagiru in se
vzpenja proti zapadnemu kavkaškemu po-
dročju. To je prav za prav edina zares po-
membna cesta, ki oskrbuje zvezo z južni-
mi kavkaškimi središči. Z zavzetjem mesta
Alagira je nemški napad dosegel v tem od-
seku enega izmed svojih glavnih ciljev, ven-
dar se boji še nadaljujejo ter so nemške
in zavezniške čete zopet pridobile na ozem-
lju zapadno od spodnjega toka reke Terek.
Napadalci se sedaj bore že na področju
gruzinskih vojaških cest, ki je poslednja
prekavkaška prometna zveza proti jugu.
Veliko središče Ordžonikidze, ki leži ob
tej cesti, so nemška letala silovito napadla
z bombami vseh kalibrov.

Berlin, 2. okt. Z osvojitvijo Alagira, ki
predstavlja središče vojaške osetinske ce-
ste, ter z operacijami proti Ordžonikidze-
ju, središču jugovzhodnega Kavkaza, od
katerega so nemške čete oddaljene le še
kakih 30 km, je nova nemška ofenziva, ki
se je začela 24. oktobra že dosegla ali pa
bo kmalu dosegla enega svojih glavnih
strateških ciljev. Ta cilj je presekati po-
polnoma prehod preko osrednjega in za-
padnega Kavkaza in zapreti gorsko verigo
skoraj po vsej njeni dolžini. Še sedaj je na
fronti kakih 500 km od Tuapseja do Ala-
gira zopet popolnoma gotova. To dovoljuje
je Nemcem, da drže bojno črto z razme-
roma majhnimi četami, tako da je pretežni
del divizij prost za operacije ob Tereku.
Osetinska vojaška cesta se začneja v
Alagiru in drži po dolini Ardona do pre-
laza Mamizon, ki je s svojimi 3000 m naj-
višji prelaz Kavkaza. Nato se spušča v do-
line pri Kutalsu ter tvori obenem z gru-
zinsko vojno cesto, ki se začneja v Ordžonikidzeju,
edino prometno zvezo preko
srednjega Kavkaza.

Sedaj so je Nemci zaprli in s tem so
boljševiki izgubili svojo glavno cesto za

preskrbovanje ter bodo lahko dobavljali
potrebščine svojim divizijam v traktu Or-
džonikidze—Grozni—Mozdok samo po ce-
sti skozi Grozni ter po obrežni cesti ob
Kaspiškem morju. V poštev prihajajo tudi
parniki, ki pa jih nemško letalstvo vedno
češče napada.

Boljševiškim vojskam preti tedaj težka
kriza v preskrbi in je s tem ogrožena njih-
ova obramba petrolejskega področja pri
Groznem. Treba pa je upoštevati, da leži
ta fronta zelo južno in da podnebje v tem
predelu dopušča vso zimo operacije v veli-
kem slogu.

Napredovanje proti Ordžonikidzeju bo
po vsej priliki zelo hitro, kajti Nemci pro-
dirajo po ravnini, ki je prekinjena samo
s tremi majhnimi pritoki Tereka. Te reke
pa niso tako divje kakor v gorovju, niti
niso tako široke, da bi boljševikom nudile
dobro podporo za odpor. Napredovanje
proti Alagiru, ki je v zračni črti oddaljen
kakih 70 km od Nalčikja in ki so ga ru-
munske čete osvojile 27. oktobra, je bilo
silno brzo in zavezniške čete so morale
prekoračiti pogorje, po katerem teče kar
14 pritokov Tereka. Te divje vode niso
mogle ovirati vojske, dasi so boljševiki
razbili vse mostove in so uporabljali 2
oklopna vlaka, da bi Nemce ovrli na njih-
ovem pohodu. Toda eskadra nemških str-
moglavcev je takoj posegla vmes in s to-
čo bomb velikega kalibra razbila oklopna
vlaka.

Alagir ima veliko važnost zaradi rudni-
kov srebra, svina in cinka ter zaradi bliž-
njih tovarn v Sadovu, kjer se predelujejo
te kovine. Razen tega ima velike tovarne
za aluminij. Nemci so pri tem zasedli sko-
ro vse rudnike za volfram in molibden,
dve redki kovini, ki sta neobhodno potrebni
pri izdelovanju težkega jekla.

Kar se tiče Stalingrada, so bili poskusi,
da se olajša položaj obrambe z napadi,
popolnoma brezuspešni. Baš nasprotno se
boljševiki že nekoliko dni omejujejo na
ofenzivne sunke krajevnega značaja, ki jih
izvajajo z majhnimi silami. Ista usoda za-
deva poskuse za prevoz črt preko Volge
v severni del Stalingrada. Na jugu od me-
sta so se boljševiški napadi, dasi podprti
z oklopnimi vozovi, vnovič izjalovili pod
koncentričnim ognjem težkega topništva.
Nato so prešli nemški ženitji v protinapad
in so zavzeli vso odsek vzdolj Volge. Na
severu so boljševiki zman poskušali pre-
broditi reko. Štiri velike ladje in dve topni-
čarki so bile potopljene in moštvo, ki se
je uspešno rešilo na breg, so Nemci zajeli
brez odpora. (Il Piccolo.)

Dr. Dietrich o dolžnostih nevtralnici novinarjev

Berlin, 3. nov. s. Na konferenci inozem-
skega tiska, ki je bila danes v Kaiserhofu,
je načelnik tiskovnega urada Nemčije dr.
Dietrich imel zelo zanimivo predavanje,
v katerem se je bavil predvsem z nalogami
tujih novinarjev, ki bivajo v Nemčiji. Ti
so v prijetnem položaju, da lahko javljajo
z vso objektivnostjo in resničnostjo o
velikih dogodkih, dočim morajo novinarji

Maša zadušnica za padle

Ljubljana, 3. novembra
Dne 2. novembra ob desetih je bila maša zadušnica na poslednjem domovnem pokopališču v vojni padlih na ljubljanskem pokopališču. Obredno so prisostvovali Eksk. Visoki komisar, general Montagna kot zastopnik Eksk. Robotija, poveljnika armadnega zbora, Zvezni podtajnik Capurso kot zastopnik odsotnega Zveznega tajnika, nadalje zaupnica ženskih fašistov ter člani Zveznega direktorija ljubljanskega fašista. Postrojena je bila častna četa z godbo. Po maši zadušnici so se poklonili predstavniški oblasti v mavzoleju v svetovni vojni padlih. Pred mavzolejem je bil razvrščen oddelek obojestranskih fašistov s fašističnim praporom. Položena sta bila venca armadnega zbora ter hrvatskega konzula. Vsi vojaški grobovi so bili prejšnji dan

ljubeznivo okrašen po fašističnih ženah. Ob zaključku obreda je odsvirala godba v religioznem molku navzočih »Legionarjev«
jevo prošnjo pred bitko.

Obisk hrvatskega konzula pri Zvezi fašijev

Dne 2. novembra se je podal hrvatski konzul na sedež Zveze fašijev, kjer je položil venec na spominski kamen padlih fašistov.

Zatem je konzul v spremstvu Zveznega podtajnika Capursa posetil Zvezine pisarne ter uredništvo lista »Prima linea«. Pri tem je izrazil svoje zadovoljstvo spritno intenzivne delavnosti, ki jo razvijajo vsi sodelavci.

Bogat dar GILL-u

Eksk. Visoki komisar je ob 20letnici revoLucije poklonil Zveznemu poveljstvu G. I. L. L. a dar 250.000 lir.

S to fašistično gesto je hotel predstavnik Vlade ponovno ter na običajen način izraziti svoje zanimanje za mladino, h katere popolni vzgoji so stalno usmerjeni ukrepi režima.

Imenovanje v GILL-u

Glavni poveljnik GILA je na predlog Zveznega poveljnika v Ljubljani imenoval nadzornico pri tukajšnjem zveznem poveljstvu prof. Lavro Farorelli-Lolijevu na mesto prof. Carella Capettijevine Ines, ki je določena za drugi sedež.

Plemenit dar industrijca

Zvezni tajnik je prejel od nekega slovenskega industrijca znesek 500 lir. Zvezni tajnik se je zahvalil za dar ter je nakazal

Zavezniki med seboj...

Medtem ko ne mine skoro dan, ko sile osi in trojnega pakta z besedami in dejanji potrjujejo svojo najtesnejšo povezanost, ki ne pozna nobenih razpok, prav tako ne mine skoro dan, da ne bi iz sovražnega tabora slišali, zdaj od tega zdaj od onega izmed »zaveznikov«, medsebojnih natančevanj in očitkov, ki jasno razodevajo, da je »zaveznikom«
zaveznikstvo samo prazna beseda brez vsebine, nekaj, česar se sicer vsi poslužujejo v svojem uradnem jezikoslovju, a samo zato, da drug drugega varajo in slepe. Prav posebno mesto zaveznika v tem pogledu med združenimi narodni — Velika Britanija.

Anglija je kakor na iglah in nima miru: sedaj jo napade ta, sedaj spet drug zaveznik. Rooseveltov osebni pooblaščenec Willkie napada britansko politiko že nekaj časa od zapada, istočasno pa jo bombardira Stalin od vzhoda. Vsem se pridružuje iz daljnega Čunkinga se maršal Čangkašjek, ki bere levite i Angležem i Američanom. Tako je veriga skoro zaključena. Seveda se britanski listi pritožujejo zopet nad zadržanjem zaveznikov, ki jim priporočajo malo več strpnosti in prizanesljivosti ter medsebojnega spoštovanja... In da bi prikrili svoje grehe, zahtevajo tudi sami nekaj, namreč »enotno strategijo«, kakor da bi bil v tem očiudodeni vir moči, ki ga zavezniki sicer zamaš skušajo odkriti.

Med tem seveda Rusi vztrajajo pri svoji zahtevi po »otvoritvi«
drugega bojišča in pri tem jim zvesto sekundirajo Američani, da bi se tako izognili ruskim očitkom proti sebi. Tako Rusi kakor Američani se seveda strinjajo tudi v tem, da bi za drugo bojišče morali poskrbeti Angleži. Tako se v London zaletavata Moskva in Washington in London vedno bolj izgublja živce, kakor je to pokazal nedavni govor britanskega notranjega ministra Morrisona, ki je zelo razburjeno izjavil, da se Angleži »ni

teba sramovati svojega doprinosa v tej vojni«, ako pa so tudi Angleži kaj zagrešili, niso dolžni odgovora za to nikomur razen samim sebi...

Takšne izjave seveda ne morejo pomiriti angleških zaveznikov, temveč jih le še bolj dražijo, tem bolj, ker se vsak vidi le kak dejanske britanske pomoči zaveznikom spremeni v katastrofo, kakor kaže usoda konvojov, namenjenih v Rusijo, da ne govorimo o usodi raznih izkrcevalnih poskusov na evropski celine ali pa o novi afriški ofenzivi, ki prav tako ne vodi nikamor. In tako se zadovoljstvo med »zavezniki«
veča iz dneva v dan. Spritno vedno novih uspehov sil osi in trojnega pakta na vseh bojiščih brez razlike so seveda ti pojavi nad vse značilni, ker dokazujejo, da »združeni narodi«
— vsi skupaj in ne vsak zase — zares ne vedo, zakaj naj se v tej vojni bore, ko pa si niti o svojih interesih niso edini...

Kaj naj si na primer »zavezniki«
mislijo o izjavah ameriškega mornariškega ministra Knoxa, ki je sredi katastrofalnih porazov ameriškega brodogradništva na južnem Pacifiku brez najmanjšega srama izjavil, da je ameriška mornarica močnejša kakor kdaj koli prej in da si bodo Zedinjene države z njo pridobile »gospodstvo na svetu. Zares težko si je predstavljati, kako naj bi bil ta program v skladu s tem, kar je pred dnevi angleški zunanji minister Eden napovedal kot angleški program v tej vojni, ko se je namreč skliceval v nekem svojem govoru na »pravico Angležev, da ostane še nadalje svetovna veleсила, ki naj bi ji tudi po vojni pripadala vodilna vloga. Ali naj torej zaključimo, da združuje takoko zvane »združene narode«
prav ta ambicija siehernega izmed njih, da bi bil — prvi narod na svetu?... K temu pa nas nujno silijo izjave, ki smo jih navedli. Res, lepi »zavezniki«!

Uničevanje komunističnih teroristov

Med zloglasnimi partizanskimi postojankami na Dolenjskem je bilo tudi skrivališče v tako imenovani »Pirštovi«
hostie na Brezovi rebri. Nedavno je bilo odkrito tudi to skrivališče. Padlo je brez resnega odpora. Pri tem so ujeli nekaj partizanov, drugi pa so se razkropili in se sedaj potikajo zdaj tu zdaj tam po gozdovih. V skrivališčih so našli velike zaloge naropanega in od raznih strani sem navoženega blaga. Bilo ga je toliko, da so ga morali odpeljati na starih velikih vozih. Ljudstvo se tudi v teh krajih vedno bolj odločno zbira v enotni fronti za popolno uničenje komunističnega terorja.

Podobno partizansko gnezdo so odkrili in zajeli pri Starem gradu blizu St. Petra na Dolenjskem. V neki podzemski jami so presenetili komunistično družbo, v kateri je bilo tudi več znanih partizanskih kolovodij. Kljub temu ni bilo nikakega resnega odpora, ker je bilo presenečenje popolno. Ujeti komunisti so bili vsi skrajno zamerjeni, raztrgani in zamazani. Poznalo se jim je, da so se že dolge tedne morali skrivati po raznih brlogih.

Med tistimi, ki so bili ujeti, so bili poleg drugih prosluli Vinko Kos iz Novega mesta, Mirko Florjančič iz St. Petra, ključavničar Jože Žure iz Zagrada in čevljar Alojzij Gregorčič iz Grečeva. Prijeti sta bili tudi dve partizanki. V brigadi je dalje bil neki Paderšič, ki je veljal med ljudstvom za enega najhujših krvočlovkov. Ker je zato vedel, da nima pričakovati milosti, se je sam odtegnil človeški sodbi s tem, da se je ustrelil. Prinesli so iz jame že mrtvega. V neki drugi jami v bližini prve so prav tako presenetili in ujeli tri nadaljnje komunistične teroriste.

Skoraj vsi od prijatih teroristov so bili strah in trepet prebivalstva daleč naokoli. Po načelu »Kri za kri«, katero so partizani s svojim zverinskim divjanjem vsilili ljudem, so glavni zločinci takoj na mestu prejeli svojo kazen. Ostale pa so odpravili v Novo mesto. Prav tako so odpravili v Novo mesto Jožeta Žureta, ki je bil po soglasni ljudski sodbi med najboljši podivjanimi krvočlovki. Ljudje so si v vsej okolici globoko

Obnovite naročnino!

Novi japonski veleposlanik na potu v Rim

Sanghaj, 2. nov. s. Novi japonski veleposlanik pri Kvirinalu Hidaka je prispel semkaj iz Tokia, da bi pozdravil nekatere funkcionarje in prijatelje pred svojim odhodom v Rim. V izjavi novinarjem je poudaril, da komaj čaka na svoj novi sestanek z Mussolinijem, ki ga je imel srečo spoznati in visoko ceniti že pred 15 leti. Hidaka je nadalje pripomnil, da ga prevzem tako važnega mesta sredi vojne še bolj opozarja na visoko nalogo, ki mu je bila zaupana in kateri hoče posvetiti vse svoje sile z namenom, da bi kar najbolj ojačil že obstoječe odnose med obema velikima zaveznikoma narodoma.

Nova španska korporacijska zbornica

Madrid, 3. nov. s. Med osebnostmi bolj znanega imena, ki so imenovane za člane nove državne skupščine, nazvane Cortes, so med drugimi tudi državni podtajnik v kmetijskem ministrstvu Carlos Re in Segura, v imenu sindikata kolonijalne proizvodnje ing. Jaime de Foxa, bivši pokrajinski vodja falange v Madridu, Ibarra Las de la Vega, župan v Sevilji kot zastopnik sindikata prevoznih in prometnih sredstev, bivši državni podtajnik v kmetijskem ministrstvu Martin Sanz kot zastopnik žitnega sindikata, Roberto de Gueza la Ugual kot zastopnik sindikata za gorivo, Jose Rodiles Pasqual kot zastopnik gledališkega sindikata itd. Večina izmed 66 predstavnikov 22 nacionalnih sindikatov, ki so imenovani za člane v Cortesu, pripada falangi ali bivšim bojnikom v Španiji ali Rusiji. Vsak sindikat je določil po enega svojega zastopnika v imenu delojemalcev, enega v imenu delavcev in enega v imenu strokovnjakov.

Kampanja proti španskim diplomatom v Ameriki

Madrid, 3. nov. s. Zunanje ministrstvo je objavilo uradno poročilo o kampanji v nekaterih državah Amerike proti diplomatskim zastopnikom Španije, ki se obtožujejo, da so v službi inozemskih sil ter so prevzeli zaščito interesov narodov trojnega pakta. Noto omenja, da je Španija zaščito prevzela v skladu z določbami mednarodnega prava, ki so splošno priznane, in žigosa obrekovalno protišpansko kampanjo, ki ne zasluži komentarjev ter se opravlja s pomočjo rdečih beguncev iz Španije, ki s podpiranjem prevratnih elementov obrekuje domovino ter zbujajo sovraštvo in sumnje inozemskih držav proti njej.

Potopljen angleški parnik

Madrid, 1. nov. s. Španski parniki so v vodah v bližini Kanarskih otokov rešili 23 moških posadke angleškega parnika »Pacific Star«, ki so ga potopile podmornice osi. Rešence so parniki izkrcali v Santa Cruz. Med rešenci so trije oficirji, en radiotelegrafist in več mornarjev. Pričakujejo prihoda naalajnjih 26 angleških mornarjev, ki jih je rešila neka španska petrolejska ladja prav tako v vodah pri Kanarskih otokih.

Arabski uporniki zažgali petrolejske rafinerije

Bern, 2. nov. s. Iz Bagdada poročajo, da so arabski uporniki zažgali petrolejske čistilnice, ki so v angleški lasti in 35 km oddaljene od Musula. Doslej je bilo že za 8 milijonov šterlingov škoda. Škoda bo pa še večja, kajti požar še ni zadušen.

Ukinitev avtomobilskega prometa v Lizboni

Lizbona, 3. nov. s. Avtomobilski promet v Lizboni je skoraj povsem ustavljen. Le nekateri šoferji javnih avtomobilov prejemajo 10 litrov bencina na mesec. Ustavljen je bil skoraj tudi ves promet avtomobilov diplomatskega zbora.

Radio Ljubljana

SREDA, 4. NOVBEMBRA 1942-XXI

7.30: Lahka glasba. 8.00: Napoved časa; poročila v italijanski, 12.20: Plošče. 12.30: Poročila v slovenski. 12.45: Pisana glasba. 13.00: Napoved časa; poročila v italijanski. 13.10: Pet minut gospoda X. 13.15: Poročilo Vrhovnega Poveljstva Obojestranskih sil v slovenski. 13.20: Domovina v vojni: Himne in pesmi, izvajata orkester in zbor, vodi dirigent Gallino. 13.30: Vojaške pesmi. 14.00: Poročila v italijanski. 14.15: Letalsko godbo vodi dirigent A. Di Miniello. 14.30: Operna glasba. 14.45: Poročila v slovenski. 17.15: Glas naroda. Patriotske pesmi Giovanni Castagnolia, izjava zbor Guido Monaco di Pato, vodi dirigent Bressi. 19.00: »Govorimo italijansko«, prof. dr. Stanko Leben. 19.30: Poročila v slovenski. 19.45: Valčki. 20.00: Napoved časa; poročila v italijanski. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenski. 20.30: Vojaške pesmi. 20.45: Radio za družino. 21.15: Predavanje v slovenski. 21.25: Plošče. 22.15: Plesni orkester rimskega oddelka Kr. mornarice. 22.45: Poročila v italijanski.

E. I. A. R. — Radio Ljubljana

Parliamo l'italiano

Schema della 7a lezione che verrà tenuta dal prof. dott. Stanko Leben mercoledì, il 4 novembre 1942-XXI alle 19:

Tu natisnjeno besedilo je samo ključ za vse one, ki sledijo pouku italijanske po radiu. Italijanske ure so na sporedu ob ponedeljkih in srediha za začetnike, ob petkih pa za tiste, ki že poznajo osnovne pojme jezika, vedno ob 19.

LEZIONE SETTIMA

Verbi Incoativi al presente indicativo

cap-ire	
Singolare	Plurale
cap-isc-o	cap-iamo
cap-isc-i	cap-ite
cap-isc-e	cap-isc-ono

Floriscono le ciliege; siamo vicini alla primavera. — Non capisco nemmeno una parola. — A chi spedite questa merce? — Chi comincia e non finisce, perde tempo e fatica. Quando fa freddo noi portiamo sulla giacca un cappotto. — Quanti fratelli avete? Ne ho due. Quando mangiamo bisogna masticare bene, perchè l'uomo che mastica male, non digerisce, e l'uomo che non dige-

risce è malato. — Tu non digerisci bene, perchè mangi troppo presto. — Ci sono ancora soldati qui in città? — Sì, ce ne sono ancora due reggimenti. — La nostra lezione comincia alla sette e mezzo. — Che cosa preferite leggere: romanzi o riviste? Preferisco leggere riviste. — Leggete anche giornali italiani? — Quando finisco la lettera, metto il foglio di carta in una busta. — Al rumore della città preferisco la solitudine della campagna. — Nasce un frate.

ESERCIZI

1) Conjugate le seguenti proposizioni: Domani partire per Venezia. — Non capire nemmeno una sola parola. — Preferire il color grigio al rosso. — Cominciare a lavorare il lunedì e finire al sabato.
2) Traducete: Kdaj odpotujete v Trieste? — Ali je Trieste lepo mesto? — Klobuka ne najdem (trovare). — Nikoli nimam miru (pace). — Ali obiskujete tečaj italijanske? — Ne razumem, ker ne poslušajo. — Čutili (sentire), da (che) sem lačen. — Z usti jem in govorimo. — Glava je pokrita z lasmi. — Kadar sem bolan, pokličem zdravnika. — Prehitro hodite (camminare).

Gospodarstvo

Kmečka dela v novembru

V novembru nastopa čas deževja, ki sili kmet pod streho. Četudi bi se gospodarju prilegel odpočitek po napornem letu, vendar je tudi v hiši vedno dosti drobnega opravila. Sedaj je najprimernejši čas, da kmet snuje, kaj bi mogel v gospodarstvu pripravneje urediti ali dopolniti. Vedno bo lahko našel, da lahko z zboljšanimi omogoči smotrnejšo uporabo delovne sile ali olajšanje dela. Marsikaj si lahko sam brez večjih stroškov uredi.

V novembru naj kmet podrobno pregleda setve in prazna mesta zaseje z namočenim semenom. Za setev pšenice je sedaj skrajni čas. Isto velja za gnojenje in oranje. Pred zimo morajo biti vsa polja preorana, ker le tako se doseže ono stanje zemlje, ki olajša vsa spomladanska dela in negovanje posevkov. Poskrbeti je na vseh njiyah za odtok deževnice in snežnice, ki bi znala škodovati ozimnim posevkom ali sicer napraviti škodo.

Na travnikih in pašnikih bo kmet dokončal dela, ki jih v oktobru ni mogel izvršiti. Redno je treba razvažati gnojnice, čim se napolni gnojnična jama in če z razvažanjem ne pokvari ruše. Na zmznjeno zemljo se gnojnice ne razvažajo, kajti če zemlja gnojnice ne vsrka, izgubi gnojnice mnogo dušika. Tudi v novembru naj kmet nadalje pripravljiva kompost iz cestnega blata, raznih odpadkov in umetnega gnojja za prihodnje leto.

Pred snegom je treba spraviti na varno vso zelenjad, ki naj se shrani za zimo. Ves vrt je treba pognojiti in globoko prekopati, pospraviti in uničiti vse ostankne rastline, ki prenašajo bolezni in škodljivce. Okužene lehe je treba poapniti. V vrtu se morajo visoke vrtnice odvezati in zapogniti; čim nastopi močnejši mraz, pa jih je treba pokriti s peskom ali zemljo. V novembru tudi razsadimo maline, ribezel in ogras. Urediti je tudi že vrtni kompost.

Pri sadnem drevju je treba odstraniti nagnito in gnilo sadje. Ves mesec se lahko še sadijo nasadi. Zato je pohiteti za nabavo sadik v priznanih drevnicah. V sadovnjaku je treba skrbno pograbiti listje in ga sežgati, da se tako uničijo zimski trosi škrlupa. Drevje je treba zavaroovati za zimo pred zajci. Sedaj je tudi čas za okopavanje okoli dreves in za gnojenje sadnega drevju. Pri okopavanju je treba paziti, da se ne poškodujejo korenine.

Gospodarske vesti

— Italijansko-finska trgovska pogajanja. Te dni se bodo pričela v Rimu italijansko-finska trgovska pogajanja o blagovni izmenjavi med obema državama v letu 1943. Finski minister Jalanti je že na potu v Rim.

— Načrt za železniško gradnjo po vojni. V teku 20 let fašističnega režima je Italija za železniško gradnjo žrtvovala 18,5 milijarde lir. Navzlic temu so tudi za dela po vojni pripravljali še veliki načrti, ki se nanašajo tako na elektrifikacijo železnice, kakor tudi na izpopolnitve železniškega omrežja. Najvažnejši načrt se nanaša na gradnjo nove neposredne železniške zveze med Brennerjem in Genovo preko Piacenze in Cremona. En osek te železnice je že zgrajen. Z nadaljnjo gradnjo te železnice bodo pričeli takoj po vojni.

— Pridelovanje sočivja v italijanskih mestih. Kakor poročajo iz Rima, so sedaj v 27 italijanskih velikih mestih ustanovili kmetijske obrate, med drugim v Rimu, Napoliu, Torinu, Benetkah in Firenzi. Ti kmetijski obrati v mestih imajo namen obdelati razpoložljivo mestno zemljišče in nezazidane površine in pridelovati sočivje. Pridelke mora priti v korist prebivalstvu dotičnega mesta. Slične obrate bodo ustanovili v vseh mestih z najmanj 100.000 prebivalci. Predvideno je tudi, da bodo ti mestni kmetijski obrati vzeli v zakup tudi druga zemljišča.

— Z italijanskega vinskega trga. Trgatev je v vsej Italiji končana. Po splošni sodbi bo letnik 1942 po kakovosti izvršen med najboljši. Tudi količina pridelka bo nad povprečjem, čeprav je letina v nekaterih predelih, zlasti v severni Italiji, nekoliko slabša, zato pa je v mnogih drugih predelih visoko nad povprečjem. Trgovina z mostom je še docela v zastoji in je trenutno še največ povpraševanja za bele mošte od strani industrije za predelavo vina. Tudi trgovina s starim vinom se zaenkrat miruje, čeprav je starega vina le še malo na razpolago.

— Izredno obilna letina krompirja v Italiji. Iz Rima poročajo, da se ceni letošnji pridelek krompirja v Italiji na 34 do 35 milijonov stotov, t. j. znatno več kakor v vseh prejšnjih letih, saj je znašal leta 1940 pridelek le 32,9 milijona stotov, leta 1939 pa 27,7 milijona stotov. Povečanje pridelka je predvsem treba pripisati ugodnim vremenskim razmeram, deloma pa razširjenju posajene površine, ki se bo v prihodnjem letu povečala za nadaljnjih 34.000 ha.

— Denarne pošiljke hrvatskih delavcev v Nemčiji. Hrvatski delavci, ki so zaposleni v Nemčiji so v septembru poslali v svojo domovino 32,9 milijona kun in znaša sedaj celotni znesek denarnih pošiljk v prvih devetih mesecih t. l. 300,2 milijona kun.

— Izmenjava »zagrebškega papirnatega droblja«. Ker so bile na Hrvatskem izdane v zvezi z menjavo starih dinarskih kovancev državne novčanice po 0,50, 1 in 2 kuni, je sedaj zagrebška občina odredila, da se morajo do 15. t. m. zamenjati zasilne novčanice mestne občine.

— Povziranje železniške tarife v Srbiji. Z veljavnostjo od 1. novembra je srbska železnica uprava izvedla splošno povziranje tarife. Povziranje velja tudi za tarifo za prevoz med Nemčijo in Srbijo in za ostale zvezne tarife.

— Preureditev trošarin na pivo na Hrvatskem. Ker se sedaj tudi na Hrvatskem varirajo pivo z manjšo vsebino ekstrakta, medtem ko je trošarina določena po stopnjah ekstrakta, je hrvatski zakladni minister na podlagi pooblastila spremenil način pobiranja trošarine na pivo, in sicer tako, da se od 100 litrov neprevrelega piva, proizvedenega v jakosti 4 do 6,99 stopenj sladla, plača poseben trošarinski dodatek v višini razlike do 700 kun; pri pivu, ki vsebuje od 7 do 8 stopenj sladla, se računa trošarinski dodatek v višini razlike do zneska 800 kun na 100 l. pri pivu, ki vsebuje 8 in več sto-

V vinogradu je treba gnojiti in izvršiti zimsko kop. Zemlja iz zbiralnih jarkov naj se prenese na vrh vinograda. V kleti se dopolnjuje sadi, kjer je most prevrel, vendar je pustiti zaradi tihga vrenja še kipele vehe na njih. Rjavenu podvrženo vino naj se zvepla z 12 do 18 g kalijevega metabisulfitu na 300 l vina. Vino z napakami v okusu in vonju naj se pretaka v zveplan sod. V tem mesecu je opraviti tudi četrti zveplanje praznih vinskih posod.

V gozdu si bo kmet pripravil kurivo za dom in listje za steljo. Sedaj je tudi čas, da se naseka potreben les za popravila poslopj in da si kmet preskrbi les za orodje in kolje za vinograd.

Pri krmljenju živine preide kmet v celoti na zimsko hranjenje. Živini je treba dati vsak dan in v vsakem vremenu vsaj pol ure sprehoda. Medtem naj se prezrači hlev, pri čemer je treba odpreti tudi okna in ne samo vrata. Poskrbeti je tudi, da v hlevu ni prepaha in da je ležišče suho. Pri pitanju svinj je treba s čim manjšo uporabo hrane doseči največje uspehe. Osnovna hrana za pitanje svinj sta pri nas krompir ali pesa, medtem ko pride krepka hrana v poštev le kot dodatek. Če imamo dovolj krompirja na razpolago, lahko prasce v teži 30 do 40 kg pitamo takole: četrt kilograma zmletega ovsa ali otrobov, po možnosti petinko kg ribje moke, ali spočetka 4, pozneje 2 litra posnetega mleka, 2 dkg klajnega apna in do nasičenja vkišanega ali sveže parjenega krompirja. Lahko tudi damo pol parjenega krompirja ali pol razreza krmne pese. Prasci za rejo, ki smo jih hranili z zeleno hrano čez poletje, bodo odlično uspevali, ako jih hranimo samo s silažo, za katero smo pri enilarnanju mešali drobno sekljano lucerno s parjenim krompirjem v razmerju 1:4. Slično bomo pitali tudi stare svinje, upoštevajoč, da daje takšna temeljna hrana, ki vsebuje dosti škroba in sladkorja, najboljše rezultate. Najboljše uspehe bomo imeli, če damo čim več neprekuhane hrane in čim manj napoja (vode). Pri pravilnem hranjenju sta dovoljena dva obroka na dan, ker je tudi svinja potrebna miru, zlasti ona, ki jo pitamo. Kokošim damo več zrnatih hrane in skrbimo, da bo njihov hlev tople, ker le takrat bodo tudi v zimi nosila jajca.

penj slada, pa se pobira trošarina po hektoliterski stopnji ekstrakta, in sicer v višini 100 kun za hektolitrsko stopnjo ekstrakta.

— Tudi v Franciji bodo morali obdelati vse razpoložljive površine, če pred vojno je bilo v Franciji zaradi pomanjkanja kmetijskega delavstva in sploh kmetijskega prebivalstva mnogo zemlje neobdelane. Za leto 1939 cenijo, da je bila skupna površina te neobdelane zemlje tolikšna, kakor znaša celotna površina Nizozemske. Francoska vlada je letos izdala vse potrebne ukrepe, da se vsa razpoložljiva zemlja obdelala. Ob koncu preteklega meseca je potekel rok, do katerega so morali posestniki prijaviti neobdelano zemljo in so morali podati izjavo, ali bodo zemljo sami obdelali, ali pa jo bodo prodali, odnosno oddali v zakup. Obdelava razpoložljive zemlje bo v letu 1942/43 pod kontrolo državnih oblasti.

— Madžarski ukrepi za povečanje kmetijske proizvodnje. Kakor smo že poročali, je madžarska vlada preuredila način oddaje kmetijskih pridelkov, ki ima namen doseči nadaljnje povečanje proizvodnje. Doslej je bila pri vsakem kmetovalcu na podlagi prijave najprej ugotovljena višina pridelka in je moral kmetovalec po odbitku določenih količin za lastne potrebe in za setev oddati ostankov. V bodoče pa bo vsak kmetovalec v naprej zavezan oddati določeno količino pridelka in tako prispevati za oskrbo dežele, in to v razmerju z obsegom posestva in s kakovostjo zemlje. Ta način oddaje bo dal kmetu vzpodbudo za povečanje pridelka, če bo več pridelal, se zaradi tega ne bo povečala količina oddaje in bo presežek preko določene kvote kmet lahko prodal po višji ceni (s premijami), če bo pa manj oddal, bo moral sam plačati poseben prispevek, v primeru zle namere pa se bo izpostavil kazenskemu postopanju. Madžarsko kmetijsko ministrstvo je izdalo še prve izvršilne predpise za novi način oddaje, ki upoštevajo večji ali manjši hektarski donos, kakor tudi vremenske prilike v teku leta. Merilo za oddajo pridelka bo hektarski čisti donos, ki tvori osnovo za zemljiški davek. Za oddajo pšenice je sedaj določeno, da bo moral vsak kmet od površine, posejane z žitom, oddati po 10 kg žita za vsako zlato krono čistega katastrskega dohodka. Za oddajo nekaterih drugih kmetijskih proizvodov je določena podobna osnova.

Narodno gledališče

DRAMA

Sreda, 4. novembra: ob 16.: Hamlet. Red B
Četrtek, 5. novembra: ob 16.: Sestero oseb
išče avtorja. Red A
Petek, 6. novembra: ob 15.: Oče naš. Izven.
Znižane cene od 15 lir navzdol
Sobota, 7. novembra: ob 16.: Hamlet. Izven.
Nedelja, 8. novembra: ob 10.30: Sneguljica.
Izven. Znižane cene od 10 lir navzdol.
Ob 16.30: Deseti brat. Izven.

OPERA

Sreda, 4. novembra: ob 16.: Traviata. Red
Sreda
Četrtek, 5. novembra: ob 16.: Don Pasquale. Red Četrtek
Petek, 6. novembra: ob 16.: Boccaccio. Izven.
Cene od 18 lir navzdol.

G. Verdi: »Traviata«. Opera v treh dejanjih (štirih slikah). Osebe: Violetta — Vidaličeva, Flora — Poličeva, Anina — Polajnarjeva, Alfred — Čuden, Germont — Janko, Gaston — B. Sancier, Douchou — Anžlovar, Obigny — Dolničar, Grenvil — T. Petrovič, g. g., sluga — Gregorin. Dirigent: D. Zebre, režija in scena: C. Debevec. Zbovrodjaja: R. Simoniti, koreograf: ing. P. Zbovrodjaja.

Otroci, ki so sodelovali pri mladinski opereti »Angej z avtom«, naj se zgledajo v nedeljo ob 11.30 v Operi.

Prof. dr. inž. Igo Pehani na zadnji poti

Ljubljana, 3. novembra. Zemске ostanke vseučilišnega profesorja dr. Iga Pehanija so prenesli v poslednje bivaljske prave na dan vseh mrtvih. Z mnogimi pred 15. uro so se zbrali pred kapelico sv. Nikolaja, kjer je ležalo pokojnikovo truplo, številni stanovski tovariši, prijatelji in znanci, ki so prišli, da se s poslednjimi poslovi od nepozabnega pokojnika. Vreme je bilo sončno, toplo.

Po cerkvenih obredih pred molitnico so člani Akademike pevskega zbora zapeli nekaj ganljivih žalostnih, nakar se je od rajnega poslovil rektor Kr. vseučilišča dr. Milko Kos z naslednjimi besedami:

»Tehniški fakulteti našega vseučilišča in z njo njenemu rudarskemu oddelku je smrt v zadnjem letu iztrgala že drugo strokovno moč. Po odhodu nepozabnega znanstvenika Vasilija Nikitina obžalujemo to pot nenadno smrti zvestega in iskrenega sodelavca, rudarskega inženirja in rednega profesorja Iga Pehanija.

Vezi, ki jih je pokojnik navezal na naše vseučilišče, segajo že preko 20 let nazaj. Že leta 1921. in v naslednjih letih je deloval kot honorarni predavatelj rudarskega prava na tehnični in juridični fakulteti; takrat torej, ko je bila naša visoka šola na prvi stopnji svojega izgrajevanja, je že pomagal k njeni rasti. Vezi, ki jih je pred 20 leti navezal z našo Almo mater, niso odsele popustile, čeprav ga je drugo odgovorno službovanje hkrati vezalo tudi drugam. Leta 1929. se je za trajno zavezal našemu vseučilišču. Imenovan najprej za izrednega, l. 1935 pa izbran za rednega profesorja, ki je naša visoka šola vsa svoja izkustva, ki si jih je pridobil po rudiških in v državni službi, in vse svoje bogato znanje posvetil kot profesor tehničnega rudarstva vzgoji rudarskih inženirjev. Z vso verno in privržnostjo do svojega predmeta je predaval o globokem vrtnanju, tehničnem rudarstvu in rudarskem pravu ter, v izpopolnitve znanstvene organizacije

svojega oddelka ustanovil poseben zavod za tehnično rudarstvo. Zaradi izrednega zanimanja za napredek svoje stroke in cellega rudarskega oddelka, ki mu je bil tako pri srcu, so ga tovariši izvolili tudi za predstojnika oddelka. V tem svojstvu je zastavil vse sile za izgraditev nove stavbe za rudarski oddelak. Z neverjetno živlostjo in požrtvovalnostjo se je lotil te naloge in v tem že dosegel vidne uspehe. Pripravil je vso opremo, da bi v novih prostorih razvijalo delovanje svojega zavoda za tehnično rudarstvo. Razvoj njegovega zavoda in zgradba rudarskega oddelka bosta trajni spomenik njegovih zasnov in dela.

Svojim tovarišem je bil brat in ljub tovariš. Svojim dijakom pa priljubljen, spoštovan in vester vzgojitelj. Vsi ga bodo ohranili v blagem spominu.

Zapustil nas je še poln energije in volje do dela. Vendar so ga napor in težki udarci usode v zadnjem času hudo prizadeli. Celo svoje življenje je vestno delal in izvršil vse kot človek, mož-strokovnjak.

Naše vseučilišče se profesorju Pehaniju hvalježno zahvaljuje za trud in delo, ki ga mu je posvetil. Njegovo vsestransko prizadevanje bo znano zmeraj ceniti in njegovo delo bo dalje živelo v strokovnem naraščanju, ki ga je pokojni vzgojil. Trajen spomin profesorju Pehaniju. Naj mu bo naša zemlja lahka.

Po spominskem govoru g. rektorja se je izvršil pogrebni sprevid proti pokopališču. Za krsto, ki je bila obložena z vencem in cvetjem, so stopali užešeni svjci, z njimi pa se je uvrstil do gl. sprevoda, v katerem so bili zastopniki občesti rektor, predsednik Akademike, članovi in umetnostni, dekanji vseh fakultet, celotni vseučiliški profesorski zbor, zastopniki kulturnih in drugih ustanov našega mesta, mnogi dijaki, ter množica prijateljev in znancev. Pred grobom so člani APZ zapeli pretresljivo žalostinčo.

Kronika

* Smrt znanega gledališkega ravnatelja. V bolnišnici v Inomestu je umrl v starosti 68 let ravnatelj Ferdinand Exl, znani ustanovitelj in vodja po njem imenovanega ljudskega gledališča.

Dve novi akademski stopnji v Nemčiji. 5. 11. novembra je v Nemčiji stopila v veljavo nova navedba o študiju in diplomskih izpitih fizikov in matematikov. Medtem ko je bil kemski študij že svojčas urejen, velja zdaj tudi novi red za študij fizike in matematike na vseh nemških univerzah in tehničnih visokih šolah. Pri tem pa lahko posamezne visoke šole vendarle ta študij po svoje oblikujejo. Dosej so fiziki in matematiki lahko končali študij z doktorskim izpitom in na tehničnih visokih šolah z izpitom diplomirane inženjerje. Odslej pa bo diplomski izpit iz teh dveh strok na vseh nemških visokih šolah zaključil študij in bodo absolventi dobili naslov dipl. phys. ali dipl. math. št. dij. fizike in matematike v prirodoslovno tehnični smeri je moglo na vseh univerzah in tehničnih visokih šolah, študij matematike v gospodarsko znanstveni smeri pa samo na nekaterih univerzah. Študij traja najmanj sedem semestrov, vendar velja za vno dobo nekatere izjeme.

* Tudi Madžarska bo ukinila poletni čas. V vlado odredbo bo poletni čas na Madžarskem dne 2. novembra ob 3. zjutraj ukinjen in uveden srednjeevropski čas.

* Obsežna amnestija v Albaniji. Ob 20. obletnici Ploha na Rim je Kralj in Cesar Viktor Emanuel III. izdal tisti za Albanijo obsežno amnestijo, ki so jo bili deležni v prvi vrsti obsojenci z manj ko 10 letno kaznijo in pa ljudje, ki so imeli na vesti politične prestopke.

* Poveljnik debelih Bert še živi. V Ellwangu na Württemberskem je te dni praznoval svoj 85. rojstni dan upokojeni generalni poročnik Johannes pl. Schnabel. V svetovni vojni je poveljeval slovečim nemškim topovom kalibra 42 cm, ki slivijo v vojni zgodovini kot debele Berte. General Schnabel je najstarejši oficir stare nemške artiljerije.

* Granata pod vzglavnikom. Vojne igre so prav posebna zabava londonskih otrok in rodilo čudne posledice. Neki 11letnik je pred kratkim prinesel ročno granato v šolski torbi domov in jo je skril pod vzglavje. Na njej je tudi prespal noč, zjutraj pa je mati pri pospravljanju našla granato. Kajpada je fantička krepko nasolila, nato se je moral dečko s petimi tovariši zagovarjati še pred mladinski sodiščem. Odnegli so namreč 12 ročnih granat.

* Sofer je delil svinjino. Nemški listi poročajo o dogodku, ki je vzbudil na Bavarskem mnogo smeha. Na neki postaji je stopil v avtobus gosposki človek, ki je po deželi nakupoval živila. V močno zasedeni avtobus je prinesel zajeten kovčeg in ga postavil poleg vozača. Med vožnjo pa se je nabito polni kovčeg odprl in pokazal so se veliki kosi svinjine. Vozač je začel glasno izpraševati, čigav je kovčeg. Sramežljivi nabiralec živil pa se je pogreznil v molk. Tedaj je vozač kratkotalno odločil, da bo svinjino razdelil. Odprl je nož in je razrezal prigrizek na lepe kose, ki so jih bili deležni vsi potniki, med njimi tudi tisti, čigar last je bil dragoceni kovčeg.

* Dve žrtvi na prevozu čez reko. Pri Brezgu je bil brodar Peter Wirth poklican, naj prepelje neko gospo čez reko Ach. Ker se brodar dolgo časa ni vrnil, so ga domači šli iskat. Ugledali so brod sredi reke. Wirthovo truplo so našli 1000 metrov nižje, pogrešane gospe pa doslej še niso našli. Sodiijo, da je gospa na prevozu čez reko slonela ob ograji. Ki pa je bila slabo pritrjena in je padla v pet metrov globoko reko. Brodar Wirth je bil dober plavalec in se je pogajal za ženo, pa je žal tudi on uginil.

* Vpisovanje v Višji trgovski tečaj in Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti pri trgovskem učilišču »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15, se vrši naknadno še do 10. novembra. Šolnina zmerza, manj premožni uživajo popust. Izreknim slušateljem-icam je dovoljen tudi obisk posameznih predmetov po želji. Podrobne informacije in prospekti na razpolago pri ravnateljstvu.

* Dijaki in visokošolci-ke, ki obiskujete redne srednje, strokovne in visoke šole, porabite svoj prosti čas čim koristneje, da se pridruite tega ali onega praktičnega predmeta. Dne 6. novembra se prične posebni tečaj za strojeplasje, stenografijo,

knjigovodstvo, italijanščino itd. (Izбира predmetov po želji.) Učnina zmerza. Tečaji bodo trajali 3-4 mesece, tedensko do 4. ure pouka. Podrobne informacije in prospekti na razpolago pri ravnateljstvu: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska cesta 15.

IZ LJUBLJANE

u— Življenjski praznik. Danes praznuje v krogu svoje družine 50-letnico uradnik okrožnega urada g. Leopold Mlinar. Doma je iz idrijske okolice. V Ljubljani je splošno znan in spoštovan. Želimo mu tudi mi še mnogo zdravih in zadovoljnih let v srečo sebi in družini.

u— Nov grob. V visoki starosti 82 let je doživel ga. Fani Lavričeva. K večjemu počitku jo bodo spremili v sredo ob 16. iz kapele sv. Jakoba na Zalah na pokopališče »Sv. Križu. Naj ji bo zemlja lahka! Svojem izrekamo naše odkritosrčno sožalje.

u— Zopet lepo vreme. Po nedeljskih navlikih se je vreme spet zvedrilo. Vendar pa v jutri nastopa vedno občutnejši hlad. Medtem ko smo imeli v ponedeljek zjutraj kljub dežju še vedno 8.2 stop. C, je bilo davi občutno hladnejše. Živo srebro je beležilo 5 stop. C, hlad pa je šel tembolj do živega, ker je bila Ljubljana spet zalita z gosto meglo. V ponedeljek popoldne smo imeli zelo lepo sončno vreme, kakršno nam uravnoteženo in precej visoko stanje barometra še za nadalje prerokuje. Gosta megla se je v dopoldanskem urah razkldala in je proti poldnevju spet sonce obsijalo Ljubljano.

u— Krompir za zimsko zalogo bo od četrtka 5. t. m. dalje napradaj tudi že na odrezke krompirjevih nakaznic za mesec januar 1943. po 10 kg na osebo. Hkrati opozarjamo one, ki še niso vzele krompirja na odrezke za mesec november, naj to storo takoj, ker ti odrezki izgube svojo veljavnost 10. t. m. Decembrski odrezki ostanjo v veljavi še do nadaljnjega. Mestni preskrbovalni urad vabi vse upravičence, naj čim prej vzamejo dolženi krompir, ker trgovci pri večjih množicah ne morejo tako paziti na krompir kot gospodinjice pri manjših količinah. Koliko več krompirja gre na ta način v izgubo, kar je v škodo edino redni preskrbi. Za je mogoče, da oni, ki odlašajo z nabavo krompirja, ne bodo dobili tiste množice, ki jo bodo dobili oni, ki si nabavijo krompir takoj.

u— Strokovno nadaljevalna šola za stavbne obrti se je preselila v poslopje ljudske šole na Prulah. Redni pouk se prične v petek 6. novembra ob 14. uri. Gosposode mojstre prosimo, naj vse vaje zanesljivo pošljejo k naknadnemu vpisu ter skrbje za obvezni redni šolski obisk svojih varovancev.

u— Namesto cvetja na grob dr. Jos. Choleve in univ. prof. Iga Pehanija daruje 200 lir dr. Elza Soss institutu za po-bijanje raka.

u— Cenjene dame obveščam, da je prišla pošiljka Borsalnio klubov v raznih barvah in kvalitetah. Be priporočla salon Truda, Ulica 3. maja 5.

u— Jezikovni tečaji — italijanski, nemški, francoski itd., v središču mesta pri Trgovskem učnem zavodu, Kongresni trg št. 2 — prično v dne 3. 4. in 5. t. m. Pouk dopoldne, popoldne ali zvečer (po želji) v začetnem, nadaljevalnem ali konverzacijskem oddelku. Najuspešnejša učna metoda. Tečaji so uradno dovoljeni. Vpisovanje ter informacije dnevno do 9. ure.

u— Učite se strojeplasje! Novi eno-dvo-dvo- in trimesečni tečaji — dnevni in večerni — prično 4. novembra. Najuspešnejša desetprstna učna metoda. Učnina zmerza. Specialno strojeplasje šola! Največja moderna strojeplasje. — Oddelki tudi za di-jake-inje. — Posebni tečaji za stenografijo, knjigovodstvo, italijanščino (izbira predmetov po želji). Vsi tečaji so odobreni od pristojne šolske oblasti. — Novi prospekti s slikami na razpolago: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska cesta 15.

u— Nesreče. Opeka je padla na glavo 40-letnemu delavcu Albertu Lazarju iz Ljubljane. Na štedilniku se je opekel po obrazu in levici 2letni sin delavke Ignac Rakovec iz Ljubljane. S solno kislino se je po nesreči polil po levni nogi 29-letni delavec Viljem Tudičina iz Ljubljane. Desno nogo si je poškodoval pri padcu 67letna delavka Franciška Golobova z Iga. Na jablanjo je

plezal 75letni užitek Simon Campa iz Zopotoka pri Sodražici. Nenadno je omahnil in si pri padcu zlomil levo nogo. Isto poškodbo je dobil 40letni delavec Ivan Lovše iz Zg. Kašlja, ki se mu je zvrnil na nogo hlo. Ponesrečencem so nudili zdravniško pomoč na kirurškem oddelku ljubljanske splošne bolnišnice.

Z Gorenjskega

Više deželno sodišče za Korosko. V četrtek je prišel v Celovec drž. tajnik dr. Rothenberger, ki je nato predaval v glasbeni dvorani na velikem zboru koroskih pravnikov. Ko se mu je zahvalil za predavanje, je gauleiter dr. Rainer izrazil upanje, da bo Korosko, povečano z Gorenjskim in Mežiško dolino, v kratkem dobilo lastno višje deželno sodišče. Do nadaljnjega pripada v območje graškega višjega deželnega sodišča.

Vojne pomočnice na Gorenjskem. V Kranj je nedavno prišlo 40 vojnih pomočnic, ki bodo delovale pet mesecev v javnih uradih države in stranke na Gorenjskem.

Zaobluba pomočnikov. Kranjska industrijska družba na Jesenicah je prvič v okviru nemške delavske fronte priredila svečano zaoblubo novih pomočnikov. Zaoblubilo se je 22 kandidatov, ki so prisegli, da se bodo zmeraj trudili izkazovati se prave moše, ter se zahvalili onim, ki so jih izobrazili v sposobne strokovne delavce. Sledila je tovariška zabava v kazni.

Na Bledu so se zbrale vse krajevne in celnične mladinske voditeljice radovljiškega okrožja, da se pogovorijo o načrtu za zimsko delo. Načrt ima geslo »Leto zdravega načina življenja«. Vrstili se bodo negovalni tečaj za materinsko službo, za telesno nego, prehrano, sport in igro. Gorenjske mladinske skupine bodo to zimo prvič sodelovale pri pripravljanju in zbiranju igrač za božično obdarovanje družin s številnimi otroki.

Iz Spodnje Štajerske

Na velikem zborovanju v Gradcu je gauleiter dr. Uiberreither v četrtek zlasti ostro nastopil proti posameznikom, ki bi radi vojne prilike izkoriščali za lastni dobiček.

Prosvetni urad v Ptuj. Po vzgledu prosvetnega urada v Trbovljah bodo zdaj še za ptujski okraj otvorili nov prosvetni urad. Otvoritev bo 5. novembra.

Za zimsko pomoč so prejšnjo nedeljo prirejali pesterne zbirke s pesmijo in godbo. V Mariboru so nabrali 75.000 mark, v brežiškem okrožju 18.500, v mariborskem poleželskem okrožju 34.000, v celjskem 82.500, v ljubljanskem 10.000 in v trbovljskem okrožju 17.000 mark.

Novi grobovi. V mariborski bolnišnici sta umrla 46letni zasebni uradnik Florjan Bender in 19letna Zofka Omanova. V Sodni ulici v Mariboru je umrl 37letni ključavničar Emil Toplak. Pri Mariboru je umrla zasebnica Julijana Delgoševa v visoki starosti 96 let. 59letni upokojeni železniški uradnik Martin Esih iz Stolne ulice v Mariboru se je s kolesom smrtno ponesrečil. V Bistrici je umrl nagle smrti inž. Viktor vitez pl. Zierenfeld, ki ima sorodnike tudi v Ljubljani. Pokopali so ga v ponedeljek popoldne v Rušah. V Mariboru je nadalje umrl bivši sodnik Viktor Svetli, ki je bil zadnji čas nameščenec urada za socialno zavarovanje.

Iz Hrvatske

Predavanje nemškega znanstvenika. Na ljudski univerzi v Zagrebu je predaval pred dnevi dr. Karel Wagenführ, vodja berlinskega instituta za radio in televizijo, o uspehih nemških raziskavanj na tem področju. Zagrebško časopisje in vsa javnost sta pokazala za predavanje veliko zanimanje.

Odlični slovaški gostje v Zagrebu. V hrvatsko prestolnico se je pred dnevi pripeljal slovaški pravosodni minister dr. Gejza Fritz v spremstvu vodilnih uradnikov v ministrstvu. Sprejem na kolodvoru je bil prišrčen in so se ga udeležili slovaški poslanik Josef Ciekler, pravosodni minister dr. Andrija Artuković, protonotar dr. Mirko Puk, zagrebški župan Ivan Werner in mnogi drugi odličniki. Prihod slovaškega pravosodnega ministra v Zagreb je v zvezi s podpisom hrvatsko-slovaške pogodbe o pravni pomoči.

Gostovanje rumunskih umetnikov v Zagrebu. V nedeljo 8. novembra bosta v Zagrebu na samostojnem koncertu gostovala znana rumunska glasbenika violinist prof. Sandu Albu in pianist Ion Filimescu. Na sporedu so dela znanih rumunskih skladateljev.

Dneva Hrvatske knjige v Karlovcu. Preteklo soboto je bila slovesna otvoritev dneva hrvatske knjige ob prisotnosti predstavnikov oblastev in številnega meščanstva. Odkupljenih je bilo mnogo knjig. Naslednji dan je bila v Hrvatskem domu aka-

EL HAKIM

(ZDRAVNIK)

Tak je naslov romana, ki bo v prvi polovici novembra izšel kot druga knjiga v zbirki »Dobra knjiga«. Roman bo obsegal okrog 300 strani in spada med najnovejša in najboljša dela slovitega švicarsko-nemškega pisatelja J. Knitla, katerega pozna po nekaterih prevodih že tudi naša čitateljska publika. Roman obravnava življenje v sodobnem Egiptu in je že prešel v svetovno literaturo.

Naročite se na romane DK!

Ce si hočete zagotoviti to odlično Knitlovo delo po izredno nizki ceni, se naročite na zbirko »Dobra knjiga«, če se niste njen naročniki. Nove naročnike sprejemamo le še, dokler je na razpolago še kaj izvodov prve knjige, Mire Pucove izvršnega romana »Tiha voda«.

Pogoji za naročbo

Naročilo velja za eno četrtletje, torej sedaj za mesec oktober, november in december. Vsak mesec izide en roman.

Naročnina se lahko plačuje mesečno in znaša za one naročnike, ki so obenem naročniki »Jutra« ali »Slov. narod«, 8 ali 18 lir, za ostale naročnike pa 9 ali 20 lir na mesec, torej za eno knjigo. Prva cena velja za broširano, druga pa za v platno vezano knjigo.

Naročila sprejemajo uprava in inkasanti naših listov.

Oddelki brzih italijanskih čet v pohodu na egiptskem ozemlju, da dosežejo sprednje črte

demija in predavanje Grge Pejnovića, ki sta bila prav tako dobro obiskana.

Tečaj za režiserje gledaliških prostovoljcev. Na pobudo MHKD je minister prosvete dr. Mile Starčević izdal odlok za organizacijo prvega tečaja režiserjev gledaliških prostovoljcev. Tečaj se je začel v ponedeljek v Zagrebu in ga je otvoril minister za prosveto osebno. Obiskovalci so po večini s podeželja, kjer obstoje posamezne amaterske družine. Tečaj bo trajal do 15. novembra. Na njem predavajo priznani književniki in gledališki strokovnjaki.

Nov dom za visokošolce v Zagrebu. »Napredak« že dolgo dela na to, da se v Zagrebu zgradi velik sodobno urejen dom visokošolcev. Sredstva zanj zbira že več let. V Tuškancu je bilo kupljeno zemljišče v izmeri 3300 kv. metrov. Visokošolski dom »Napredak« nameravajo graditi v etapah, in sicer najprej matični paviljon, kjer bodo prostori za upravo, gospodarski prostori in sobe za 80 do 100 vseučilišnikov.

Turizem v hrvatskem jeziku. Dr. Ivan Esih je sestavil slovar turških, arabskih in perzijskih besed, ki se najpogostje uporabljajo v hrvaščini. Slovar obsega 136 strani in vsbuje tudi pregled nove turške abecede in slovnce.

Nov hrvatski drobiž. Hrvatska državna banka je v ponedeljek dala v promet novčanice po 50 banic in po 1 in 2 kuni. Drobiž bivše Jugoslavije po 2, 1, 0,50 in 0,25 din bo z 31. decembrom letošnjega leta prenehal veljati kot plačilno sredstvo na področju NDH.

SPORT

Po zadnjem kolu jesenskega turnirja

Pripisi k nedeljskemu sporedu na Stadionu

Malo lepega smo mogli napisati o III. in zadnjem kolu jesenskega nogometnega turnirja ljubljanskih enajstoric, ki je bilo odigrano zadnjo nedeljo, in če se zdaj še enkrat zamislimo v zadnje dogodke na igrišču, nam je o vsem ostala v prijetnem spominu edino pozornica sama, stadion SK Planine, ki je to pot po dolgem spet sprejel v svoje mogočno okolje — samo čisto preproste nogometne. Če izvajamo markisa neugodnega, kar smo ta dan videli med njimi, potem nam ostane razen nekaj malo dobrega sporta od vsega samo zadovoljenje, da so se vrata tega krasnega sportnega terena zdaj odprla tudi igralcem z žogo. V nedeljo smo tako imeli možnost ustvariti si vsaj približno sliko, kako mogočno sliko bi lahko nudila v takem okolju vsaka dobra nogometna prireditelj. Led je zdaj prebit in upajmo za dogledno bodočnost; naj kar ostane tako, da bodo v bodoče vse nogometne tekme (treningi sedva ne) odigrane na tem prostoru, pa bo tudi vnanji okvir vse drugačen kakor na kakšnem vegastem travniku ali drugem prostoru, ki tako ali tako kaže znake sedanjih časov. Stadion pa je ostal kakršen je bil in je samo škoda, da ga ne moremo nedeljo za nedeljo polniti s tisoči sportnikov in še več tisoči drugih, ki bi jih prihajali občudovat v plemenitem tekmovalstvu za krepitve telesa in duha.

Toda zdaj se vrnimo k nedeljskim dogodkom, ki niso bili niti najmanj v čast lepemu stadionu, še manj pa enemu delu nastopajočih sportnikov. Kar na več krajih naenkrat je bilo narobe to tretjo nedeljo, odkar so se naši nogometaši spet vrnili na zeleno polje, in samo koristno bo zanje, če bodo odgovorni ljudje kar od početka energično posegli vmes in postavili vse stvari na svoja mesta. Dopoldne so se skujali dečki iz Dopolavora, po polodne pa so se Vičani pritoževali že drugič, da so jim nasprotniki — tudi iz Dopolavora — postavili nasproti neke neprijetne igralce. Višek nesportnosti pa sta si privoščili obe enajstorige iz drugega para (Mladika in Korotan), ki sta kar pogazila vsa sportna načela in zaigrali neko komedijo v obliki dobljene ali — če hočete — izgubljene tekme z 18:0, samo za to, da bi prvi prehiteli tretjega udeleženca tega tekmovalstva z boljšo razliko golov. Tako smo torej po tem kratkem udeležstvu v nogometu spet srečno prijavili v stari tir — nediscipliniranosti in nereda. Besedo ima zdaj zveza in pripravljeni smo, da jo bo izrekla odločno in brezobzirno, kajti nogometa brez sporta smo imeli in preživeli že mnogo in ga ni treba obnavljati.

Ostali nasprotniki zadnje nedelje so si pomagali iz te zadnje preizkušnje, kakor so vedeli in znali, potekalo pa je tudi med njimi vse bolj medlo in neučinkovito ter brez pravega elana. Nekaj je k temu gotovo pripomoglo dejstvo, da sta bila zmagovalca obeh parov bolj ali manj odrejena v naprej, toda ne glede na to so moštva to pot kazala vse premalo volje in veselja ter tudi resnosti. Zdelo se nam je, kakor da hodijo in tekalo za žogo kar tako, da bi bilo zadeve čimprej konec, kar pa je vse premalo, kar naj pravega

sportnika vabi na teren, še bolj premalo pa za onega, ki naj ga hodi gledat in bodrit za nadaljnje delo. Toda zadeve za jesenskim nogometom je zdaj v glavnem res konec in tabela (začasna, mislimo mi) po posameznih turnirjih in skupinah je naslednja:

TURNIR A						
Vič	3	3	0	0	7:0	6
Zabjak	3	1	1	2	2:3	3
Mladika	3	1	0	2	4:7	2
Dopolavoro tob. tov.	3	0	1	2	2:6	1

TURNIR B						
I. skupina:						
Mars	3	2	1	0	18:1	5
Dopolavoro tob. tov.	3	2	1	0	11:1	5
Vič	3	1	0	2	6:11	2
Zabjak	3	0	0	3	0:17	0

II. skupina:						
Mladika	2	1	1	0	19:1	3
Ljubljana	2	1	0	1	18:1	3
Korotan	2	0	0	2	0:35	0

Zadnje dejanje tega turnirja se bo odigralo prihodnjo nedeljo z obema finaloma za zasedbo najboljših štirih mest med 7 udeleženci turnirja starejših. Kaj, kje in kako bodo sestavljena moštva za ta zaključni nastop, bomo še objavili.

Haegga bi radi videli

Amaterska atletska unija v Združenih državah ameriških je že ponovno vabila slavne švedske atlete, predvsem pa njihovega najvidnejšega človeka Gundarja Haegga, da bi se udeležili sportnih manifestacij po raznih severnoameriških državah. Dozdaj so vsi ti načrti kljub lepim vabilom in tudi primernim vabam v dolarjih splavali po vodi.

Te dni pa je prišla v svet nova novica o tem, in sicer v zvezi s tem, ker je tajnik švedski zvezi nujno brzojavno vabilo, češ, naj se Gundar Haegg, Arne Andersson in Haakon Lidman pripravijo za potovanje v Ameriko tako pravočasno, da bodo čimprej po Novem letu že onstran Atlantskega morja. Razumljivo je, da so tem švedskim sportnikom ponudili kot transportno sredstvo najmodernejšo osebno letalo, ki naj bi jih iz Anglije prepeljal na ameriško stran.

Tako vabilo ameriških sportnih menažerjev za švedskega fenomenalnega tekača Gundarja Haegga in dva njegova tovariša ni prav nič novega, saj hočejo ti navidezni ameriški sportniki z njihovimi nastopi samo obogatiti sporede svojih prireditelj v kritih prostorih. Mimogrede pa bodo gotovo poizkušali ustvariti tudi nekaj propagande proti malim evropskim državam in po tej poti spraviti v svet kakršno koli podrobnost, češ, da je onstran Velikega Oceana za sportnike in z njimi vred tudi za ostale plasti naroda še zmerom obljubljena dežela, kakor je bila nekoč.

Nemški listi, ki beležijo te vesti, priporočajo švedski atletski zvezi, naj dobro prouči vprašanje morebitne dovolitve za nastop svojih tekačev v Ameriki in naj se odloči za pristaneke šele po najtreznejšem prevdanku. Tragični primeri Charlesa Hoffa, Paova Nurmija in nazadnje tudi Taista Maekija so dokazali, da ameriški sportni prireditelji potrebujejo sportne zvezdnike iz Evrope smo zato, da bi si z njihovo pomočjo napolnili žepo s kupi dolarjev, potem pa jih po nekaj tednih ali mesecih telesno onemogle in duševno potrte spet poslali nazaj v Evropo. Danes bi bilo treba takim poskusom posvetiti še vse večjo pozornost kakor v prejšnjih časih.

CISTO NA KRATKO

Kulturni pregled

Neznano delo Ivana Groharja

Pri A. Kosu v pasazi nebotičnika je razstavljen portret v olju, ki je nesporno delo Ivana Groharja. Nastal je v času okrog l. 1900 in predstavlja bradatga moža z naočniki, po vsej verjetnosti pisatelja Jakoba Aleševca. Delo ni le sveže ohranjeno, marveč je tudi prav odlično primer Groharjeve portretne umetnosti, ki je naši javnosti manj znana, a ne zaostaja prav nič za drugimi njegovimi deli.

Olivno zeleni in rumenkasti toni, izredna mehka senca in živahna duševna karakteristika govore v prvi vrsti za eno najboljših mojstrovih del. S tehnične strani je v načinu polaganja barve, kjer že ni več zgodnje gladkobe niti še kasnejše lopatice, označen problem, ki bo doprinesel k agnosiranju Groharjevih del nova zanimiva izhodišča in ki bo še vidneje osvetlil skupne težnje naših impresionističnih mojstrov v času, ko je nastala ta Groharjeva umetnina.

Eden najbolj napetih romanov

V zvezi z napovedanim izidom romana švicarskega pisatelja Johna Knittla »El hakim« ugotovimo zanimivo sodbo kompetentnega nemškega kritika v »Deutsche Allgemeine Zeitung« takoj ob izidu izvirnika l. 1936.

»Je to roman iz sodobnega Egipta — pač prvi te vrste, — ki ga ni spisal samo izborni pripovednik, marveč stoji za njim tudi temeljit poznavalec razmer ter pomembnih človek in karakter. V delu so mnoga mesta, ki se odlikujejo po sili izraza in mišljenja, in taka mesta so nekake mirne točke nad nenavadno napetim, z dogajanjem vprav nasičenim tokom pripovedovanja. Knittel daje besedo egiptovskemu zdravniku, da se izpoveduje o svojem življenju, in njegova izpoved nas vodi skozi usode, ki so polne južnih barv in kontrastov. Razvijajo se podobe življenja od zgodnje mladosti bodočega kirurga preko na pol heroičnega, na pol mučeniškega življenja tja do konca, ko se vse zjasi v odpuščanju in smrti. Ta pot človeškega življenja je hkrati pot po sodobnem Egiptu, mimo njegovih duševnih, socialnih in političnih težav, s pogledom na njegovo prastaro zgodovinsko preteklost ter s hrepenenjem in nadejmi v bodočnost. Tu ni nobenega plitvega idealiziranja ali puhlega epičnega hrupa, tudi ne samovsestne psihologije. »El hakim« je knjiga za ljudi, ki se hočejo s čitanjem kaj naučiti, obenem pa je eden najbolj uspešnih romanov, ki bo našel čitatelje v vseh slojih«.

Ta napoved nemškega ocenjevalca se je uresničila. Knittelov »El hakim« se je zmagovito pridružil obema pisateljevima romanoma, ki sta dosegla mednarodni sloves: »Via Mala« in »Therese Etienne«. Z njima vred tvori trojico del, ki so določila Johna Knittla enega najpomembnejših mest v današnji švicarsko-nemški literaturi. Pol milijonov izvodov izvirne izdaje in številni prevodi v tuje jezike pričajo, da si je ta roman, ki je prav tako napet kakor poučen resen prav tako kakor zabaven, pridobil čitateljev v vseh slojih in postal s svojo visoko etično eno izmed knjig, ki vzpodbujajo k novemu, lepšemu in čistejšemu življenju. — Roman izide sredi meseca novembra v izdaji »Dobre knjige«.

Maupassantov tragični konec

Mesečnik »Le Mois Suisse« je priobčil v najnovejšem zvezku nadaljevanje in konec v tej kulturni kroniki že omenjenega dokumentarnega prispevka o evropsko znani pripovedniku Guyu de Maupassantu, mojstru sodobne novele. Sestavek, ki je iz peresa Pierra Borela, prinaša novo gradivo k biografiji tega v domovini in drugod zopet mnogo cenjenega francoskega pisatelja iz druge polovice 19. stoletja. Gradivo je, kakor smo že zabeležili, posneto iz neobjavljenih korespondence Maupassanta z njegovimi založniki ter kaže, kako zelo je bil v tem pisatelju razvit »poslovni čut«. Čitač pisma, ki se v njih oglašajo pogostje, je tožba o neznanih bolečinah v glavi (Maupassant je umrl za paralizo v blaznici), začudenju verovatno, da je ta izredno nadarjeni in delavni pisatelj že tedaj slutil katastrofalni konec in je hotel čim bolj izkoristiti tisto malo življenja, kar mu je še ostalo. Odtod toliko njegova skrb za denar, ki mu je omogočil potovanje z lastno jabo po Sredozemlju, in življenje v vsem udobju na francoskem jugu. Maupassantovi honorarji so narasli v pravo bogastvo. Izprva je zaslužil 30.000 fr. na leto, pozneje se mu je zaslužek podvojil in naposled je dosegel literarne dohodeke 90.000 frankov na leto kar bi dandanes ustrezalo prejemkom v znesku poldrug milijon frankov! Listi so mu plačevali za kratek članek z njegovim podpisom do 500 frankov, kar pomeni dandanes 6000 frankov, in za roman 1 frank ali po današnji vrednosti 12 frankov za vrstico. Pri tem so se pullili za

njegovo sodelovanje, in če bi ne nastopala vedno težja usodna bolezen, bi mogel Maupassant zaslužiti še mnogo več.

Toda bolezen je vrtala čedalje bolj v njegovo notranjost. Pisec navaja še neobjavljeno pričevanje slikarja Fourniera iz l. 1891. Ta je nekega dne srečal pisatelja tako oslabljenega, da ga je le trudoma spoznal. Maupassant mu je pripovedoval o svoji bolezni. »Trpim za vedno bolj strašnimi migrenami. Nič mi jih ne more olajšati: ne eter, ne morfin, ne kokain, le antipirin me nekoliko pomirja. Samo da mi menda zaradi tega strupa nastajajo v spominu vedno večje luknje. Včasih mi zmanjkajo najbolj preproste besede. Če potrebujem besedo ženska, besedo nebo ali besedo hiša, izginejo na mah v mojih možganih. Tako je z menoj. Zda sem pri koncu«.

Uboji pisatelj stoji na višku svoje slave in bogastva, si je začel domišljati, da se mu v možganih in v vsem telesu nabira ogromno sol. Umetnik, ki je tako hitro opazoval usodo ljudi in jim gledal v dušo, je v mukah bolezni izgubil sleherni razsodnost o sebi. Dva dni pred tem, ko je docela zblaznel, je pisal prijatelju dr. C. Calaisu: »Izgubljen sem do kraja. Že umiram. Imam omejene možnosti, kar prihaja od tega, da sem si s slano vodo umival nosnice. Sol je prodrla v možgane in se tam nakopičila; vso noč mi moji ubogi možgani curijo skozi nos in usta v podobni lepljivega testa. To pomeni, da je smrt tik pred menoj in da postajam blazen«.

V temi, ki je zagrnila njegovega duha, se je kdaj pa kdaj zabliskal kakšen jasek trenutek. Tedaj je mislil samo na svoje delo. Nekaj dni pred smrtjo je rekel prijatelju Cahenu: »Ali mi niste pravili, da je vaša žena ljubila Mont-Oriel« (Maupassantov roman). To me sila vesel. Izmed vseh stvari na svetu je ta tankočutni uživalec življenja in mojster v ustvarjanju njegovih podob imel najrajši svoje delo. Poslednje jasne misli, ki so spreletele njegove bolne možgane malo pred smrtjo, so bile spomin na to, kar je ustvaril z duhom in peresom ter zapustil svetu kot nesmrtno pričevanje o sebi.

ZAPISKI

Razstava četvorice umetnikov v Jakopičevem paviljonu. V nedeljo 8. t. m. ob 11. uri bo v Jakopičevem paviljonu odprta razstava del štirih naših znanih umetnikov: Zdenka Kalina, Staneta Kregarja, Nikolaja Omerze in Karla Putriha. Razstavljenih bo okrog 80 doslej še nerazstavljenih del. Vsak umetnik bo razstavil zbirko del, ki so nastala v zadnjem letu. Opozorjamo še sedaj na to pomembno razstavo. Posebna vabila se ne razpošiljajo.

Druga razstava hrvatskih umetnikov v NDH. Na vzpodbudo službenih krogov bo priredila »Galerija umjetnosti« v Zagrebu »Drugo razstavo hrvatskih umetnikov v Nezavisni Državi Hrvatski«, in sicer v času od 8. novembra do 6. decembra. Vsak umetnik bo zastopal s tremi deli. Razstava naj pokaže razvojne smeri in razmah hrvatske umetnosti v novih razmerah.

Izdajanje evropskih klasikov v Zagrebu. Službeni Hrvatski izdavaški bibliografski zavod je ustanovil zbirko »Svjetski klasiki«. V nji sta izšla doslej hrvatska prevoda Goethejeve »Ifigenije« in Cervantesovega »Don Quijota«, zadnje dni pa Racinova drama »Fedra« v prevodu pesnika Tomislava Prpića. Uvod tej izdaji Racina je spisal znani esejist dr. Drago Cepulić.

Zanimanje za Dostojevskega. »Meridiano di Roma« z dne 26. oktobra t. l. je ugotovil v svoji kroniki, da je nastal pravi trenutek za Dostojevskega in da izhajajo druga za drugo nove italijanske izdaje njegovih del. Ena najnovejših izdaj, rom. »Večni soprog« (L'eterno marito), je vzbudila posebno pozornost kronista rimskega literarnega tednika, ki piše, da je v tem delu najbolj dan občuten izraz duševnega stanja, ki je dobilo tudi klasični izraz, spominjajoč na Ibsena in na nordijske literarne smeri.

Zivljenjepis Giacoma Puccinija. Prijatelj in ožji poznavalec skladatelja popularne »Madame Butterfly« Giuseppe Adami je izdal pri Rizzoliju življenjepisno delo o Pucciniju, prvo kompletno biografijo tega skladatelja. Kritiki opozarjajo, da je v Adamijevem delu mnogo anekdotičnega gradiva, tako da v marsičem spominja na D'Annunziev življenjepis iz peresa njegovega osebnega tajnika Toma Antonginija.

Italijanski roman Egipta. Pisateljica Anna Messina je izdala pri Mondadoriju roman »Il filtro magico«, čigar dejanje se odigrava v bujni svetlobi in barvitosti Egipta.

Naročite se na romane Dobre knjige!

Drobne zanimivosti

Sele 500 čebelnih pikov je smrtnih. Novi načini zdravljenja revmatičnih obolenj potrjujejo staro čebelarstvo prepričanje, da je čebeljni pik uspešno zdravilo. Vendar pa se razen čebelarjev vsakdo boji, da bi ga piličela čebela. Toda kdaj je čebelji pik v resnici nevaren? Seveda se je res že primerilo, da je osa ali čebela piličila koga v jezik in se je siromak zaradi otekleline zadušil. Toda znanstveniki, ki so zadnje čase posebno vneto raziskovali to vprašanje, ugotavljajo, da je treba najmanj 500 čebelnih pikov, da človek podleže. To se pravi, da je čebela sama na sebi nenevarna ter da nastopi nevarnost šele tlej, če je kdo napaden od večjega roja. Seveda pa vsi ljudje niso enako občutljivi in enako odporni. Povprečje 500 pikov velja za popolnoma zdravega moža, medtem ko šibkejši ljudje — zlasti tisti, ki trpijo za popnejenjem žil — lahko mnogo prej podležejo.

SGARAVATTI SEMENTI S. A.

Padova
Sementi di Ortaggi — Foraggi. ecc.
Sementa za zelenjavo — krmlila itd.
Chiedere offerte — Zahtevajte ponudbe

MALI OGLASI

Kdor išče službo plača za vsako besedo L. — 30, za drž. in prov. takso — 50, za danjanje naslova ali štiro L. 2.— Najmanjši iznos za te oglase je L. 7.— Za živitve in dopisovanja je plačati za vsako besedo L. 1.— za vse druge oglase L. — 60 za besedo, za drž. in prov. takso — 60, za danjanje naslova ali štiro L. 3.— Najmanjši iznos za te oglase je L. 10.—

Službo dobi

Postrežnico
k otroku in v pomoč v gospodinjstvu, sprejemem takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra, 15108-1

Gospod. pomočnico
vsiene kuhinje in hišnih del, sprejemem. Celovška c. 180, 15099-1

Gospod. pomočnika
kot hlapca za poljska dela, sprejemem. Celovška c. 180, 15098-1

Majšto postrežnico
za dopolnilne ure ali trikrat popoldne, brez hrane, iščem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra, 15093-1

Briv. pomočnika
in vajenke sprejemem v stalno službo. Korun Ivan, Sv. Petra cesta 19, 15090-1

Krojačico, krojača
in mlado dekle sprejemem takoj. Presto, Miklošičeva c. 20, 15117-1

Službe išče

Trgov. pomočnica
urna, pridna, želi mesta v špecijalski ali v trgovini z mešanim blagom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Poštenec«, 15109-2

Pouk

Italijanščino
po najuspešnejši metodi poučujem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Uspehe«, 15118-4

Vajenci (-ke)

Vajenca
za železninsko stroko sprejemem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Poštenec«, 15094-44

Prodam

Sodčki!
Prodamo male sodčke od paradižnikov od 25 do 100 litrov. Kolodvorska ul. 3, 15104-6

Železna peč

visoka 160 cm, pripravna za lokal, ugodno napredaj. Krakovska 5, 15096-6

Prodam

3letnega poljskega konja. Ogleda se pri »Novem svetue, dvorišče«, 15082-6

Prodam

3letnega poljskega konja. Ogleda se pri »Novem svetue, dvorišče«, 15082-6

Prodam

3letnega poljskega konja. Ogleda se pri »Novem svetue, dvorišče«, 15082-6

Prodam

3letnega poljskega konja. Ogleda se pri »Novem svetue, dvorišče«, 15082-6

Prodam

3letnega poljskega konja. Ogleda se pri »Novem svetue, dvorišče«, 15082-6

Prodam

3letnega poljskega konja. Ogleda se pri »Novem svetue, dvorišče«, 15082-6

Prodam

3letnega poljskega konja. Ogleda se pri »Novem svetue, dvorišče«, 15082-6

Prodam

3letnega poljskega konja. Ogleda se pri »Novem svetue, dvorišče«, 15082-6

Prodam

3letnega poljskega konja. Ogleda se pri »Novem svetue, dvorišče«, 15082-6

Oblačila

Blago, novo
za zimsko suknjo prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra, 15100-13

Prodam

riavo novo moško suknjo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra, 15091-13

Posest

Štirinadstropno hišo
moderno urejeno v centru Ljubljane, prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Štirinadstropna hiša«, 15120-20

Hišo

z vrtom v Ljubljani kupim. Vrt je pogoj. Ponudbe z opisom hiše, lege, stanovanj in cene na ogl. odd. Jutra pod »Hiša z vrtom«, 15121-20

Širite

»JUTRO«

Sobo odda

Lepo prazno sobo
oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra, 15102-23

Ogromna večina oglaševalcev se obrača na

»JUTRO«

oglasni oddetek

PREVODI IN VLOGE v italijanščini

PISARNA L. VOLČIČ Knafljeva 13

Kupim

Kupim peč (hišni prijatelj), za na šteditnik, po možnosti na dva cindra. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nujnoe«, 15103-7

Predivo

po najvišjih dnevnih cenah kupujem vsako količino, dolžina od 20 cm naprej. MILAN JAGER, mehaničar na predmestju Ljubljane, Sv. Petra cesta 17, 14728-7

Kupim

zeleno drevesno žabico (Glastrovec). Plačam dobro. Bežigrad 3, pritičije, 15113-7

Kolesa

Moško kolo
skoro novo, lahko, ugodno prodam. Ogled v delavnici Gorec. Gospodarske c. 14, 14088-11

Kupimo stare bicikelj-gume, biciklje in motorna kolesa.

Plačamo dobro. Merkur, Puharjeva ul. 6, 15116-11

Pohištvo

2 kauča, fotelji, omara in 2 mizi ter 1 peč zelo ugodno prodam. Naslov v vseh posl. Jutra, 14992-12

Več modernih kuhinjskih naprav

solidno izdelanih, proda Krže, mizarstvo, Vrhnika. Ogleda se v zalogi: Ljubljana, Bleiweisova c. 47, poleg kavarnarja Majce, 15079-12

Kompletna samska soba

s širokim kavčem in različno drugo pohištvo ugodno napredaj. Presto, Miklošičeva c. 20, 15114-12

Lepo sončno sobo

oddam gospodu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra, 15101-23

Sostanovalca

sprejme takoj Sajovic, Fugnerjeva ul. 13, vrata 16, 15093-23

Prazno sončno sobo

v strogem centru oddam. Kopalnica na razpolago. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra, 15092-23

Opremljeno sobo

za gospoda takoj oddam. Separiran vhod. — Zalokar, Florjanska ul. 31-I, 15088-23

Lepo opremljeno

sobo oddam takoj s posebnim vzhodom, v centru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra, 15086-23

Mirno sobo

takoj oddam. Beethovnova ulica 15, desne stopnice, vrata 17, 15110-23

Sobe išče

Iščem sobo

s posebnim vzhodom s stopnic, v centru mesta. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stopnice«, 14816-23a

Sobo

s posebnim vzhodom ali garsonjero, opremljeno ali neopremljeno, išče uradnica. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra, 15089-23a

Obri

Šivilja se priporoča

cent. damam. Sprejemam tudi vsa popravila in delo za otroke. Strnad, Rožna ulica 41-II, 15024-30

Gospodje, pozor!

Klobučarna »Pajk« vam strokovnjsko očisti preoblikuje in prebarva klobuke vseh vrst po nizkih cenah. Lastna delavnica. — Se priporoča Rudolf Pajk, Sv. Petra cesta 38, J-158-M-30

Dijaki (-inje)!

Pohitite! Samo še do 15. tega meseca 6 kom. legitimacij in 1 povečava za 20 ur. Slike na željo naredimo takoj. Se priporoča Kocmur Marjan, fotografija, Družtvena ul. 34 — Prešernova ulica 9, 15119-30

Izgubljeno

Damsko rokavico

sem našla. Dobi se jo v ogled. Jutra, 15105-28

Izgubil sem

osebno izkaznico, izdano od mestnega poglavarstva v Ljubljani pod št. 024244 z dne 2. III. 1942-XX. Prosim najditelja, da mi jo vrne proti nagradi. Saksida Rudolf, Poljanska c. 91, 15106-28

Izgubila se je

kapuca hubertusa sive barve v nedeljo popoldne. Pošten najditelj je naprosen, da jo odda v ogled. Jutra, 15097-28

V četrtek popoldne

sem izgubila zlato nalivno pero. Postene najditelja prosim, da odda svoj naslov v ogled. Jutra, 15083-28

Informacije

Prestave

prošnje, vloge in druge trgovsko-gospodarske posredovalne posle poverite komercialni pisarni ZAJC Lojze, Gledališka ul. 7, 15084-31

Gospodično iščem

ki ima dovoljenje za potovanje v Trst, da bi kupila blago za firmo. Plača se ji po dogovoru. Informacije pri »Sava«, Miklošičeva c. 20, 15083-31

INSERIRAJ

INSERIRAJ

INSERIRAJ

INSERIRAJ

INSERIRAJ

INSERIRAJ

INSERIRAJ

INSERIRAJ

INSERIRAJ

INSERIRAJ

INSERIRAJ

INSERIRAJ

Dotrpela je naša draga teta

Fani Lavrič

v 82. letu starosti.

Pogreb bo v sredo, dne 4. novembra ob 4. uri popoldne z Zal — kapelice sv. Jakoba — na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 3. novembra 1942.

GORNIKOV

Umrla nam je naša ljubljena soproga, zlata mamica in babica, sestra, teta in tašča, gospa

MARIJA BERDAJS roj. JAGER

po dolgi mučni bolezni v 69. letu starosti. Svoj zadnji počitek bo našla v torek, dne 3. novembra 1942 pri cerkvi sv. Miklavža na Savi.

Sava, Ljubljana, Litija, Novska, dne 1. novembra 1942.

Globoko žalujemo:

LEOPOLD BERDAJS, soprog; VILKO, MARTA, VLADKO in MARIJA, sinova in hčeri; IDA, ANICA, ROBERT KASTELIC, dr. FRANTI LEBINGER, sinovi in zeta; ŽIGA, METKA, JANEZEK, PETER, PAVEL, vnuki in vnukinja; BURGI MOHORKO, sestra, ter ostalo sorodstvo

Dne 16. oktobra t. l. je dotrpel gospod

IGNACIJ KRIŽMAN

nadučitelj v pokoju

in bil pokopan v družinski grobnici v Gorizli.